

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวในประเทศไทย 1/2565

THAILAND TOURISM CONFIDENCE INDEX

TOURISM SITUATION AND FORECAST OF TOURISTS' BEHAVIOR AND CONFIDENCE INDEX OF THAILAND'S TOURISM INDUSTRY

โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสะท้อนสถานการณ์ท่องเที่ยวปัจจุบัน คาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต (รายได้ไตรมาส) และเผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ประกอบการและภาครัฐเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจวางแผนด้านการลงทุน ด้านกำลังคน และด้านอื่น ๆ ต่อไป

การศึกษาแบ่งออกเป็น 14 ส่วน ดังนี้

1. สถานการณ์ทั่วไปด้านการท่องเที่ยวและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในไตรมาสนี้
2. สถานการณ์ทั่วไปและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวในไตรมาสหน้า
3. ผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย
4. การประเมินผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในไตรมาส 1/2565
5. ภาวะการจ้างงานของสถานประกอบการในไตรมาส 1/2565
6. อัตราการเข้าพักในธุรกิจที่พักแรมในไตรมาส 1/2565
7. การต้องการความช่วยเหลือของผู้ประกอบการในไตรมาส 1/2565
8. ความพึงพอใจของประชาชนและผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ
9. การวางแผนท่องเที่ยวของประชาชนชาวไทยในไตรมาส 2/2565
10. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้านการท่องเที่ยวในไตรมาส 1/2565
11. การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาล ไตรมาส 2/2565
12. การคาดการณ์จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ
13. บทสรุป
14. ข้อเสนอแนะ

การอ่านค่าดัชนี

ดัชนีความเชื่อมั่นมีค่าอยู่ระหว่าง 0 – 200 โดย

- ❖ ค่าดัชนีสูงกว่า 100 หมายความว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวดีกว่าช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา
- ❖ ค่าดัชนีเท่ากับ 100 หมายความว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวเหมือนกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา
- ❖ ค่าดัชนีต่ำกว่า 100 หมายความว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวแย่กว่าช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

44

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการท่องเที่ยวในไตรมาสที่ 1/2565 อยู่ที่ระดับ **44**
 สกอนสถานการณ์การท่องเที่ยวที่ยังอยู่ในระดับที่ **ต่ำกว่าปกติมากที่สุด**
ดีกว่า ช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา แต่ **แย่กว่า** ไตรมาสที่ผ่านมา **เล็กน้อย**

การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส 2/2565 อยู่ที่ **40**
 สกอนให้เห็นว่าผู้ประกอบการคาดว่า ในไตรมาสหน้าสถานการณ์ท่องเที่ยว
 จะ **แย่กว่า** ไตรมาสนี้ **เล็กน้อย**

40

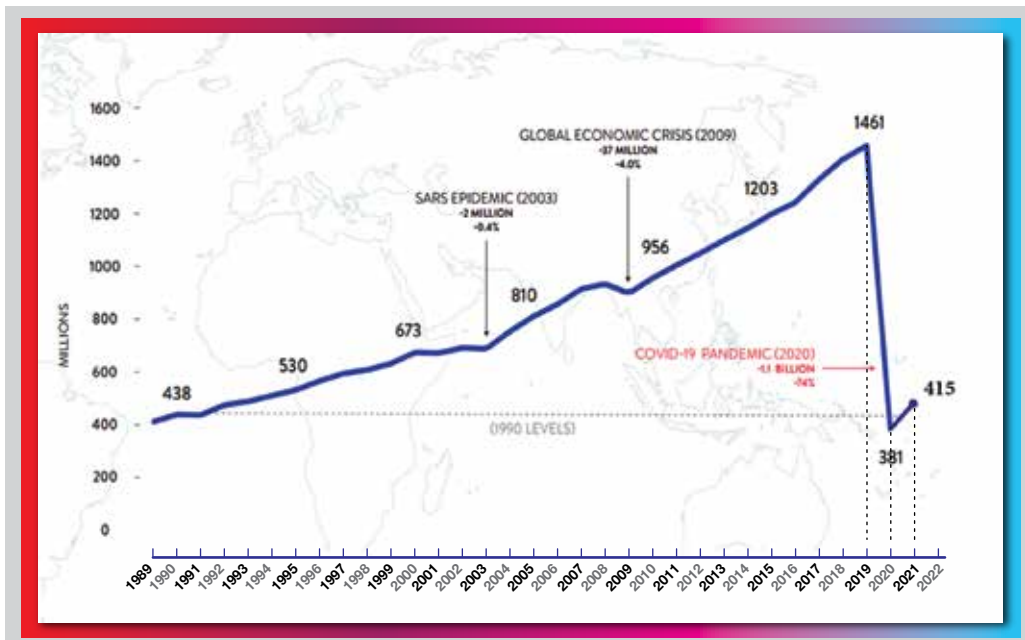
ในไตรมาส 1/2565 มีจำนวน **นักท่องเที่ยวต่างชาติ** ประมาณ **420,000** คน
 และคาดว่า **ทั้งปี 2565** ประมาณ **5,600,000** คน
 และมี **รายได้ทั้งปี** ประมาณ **453,185** ล้านบาท

- ไตรมาสนี้ กรุงเทพมหานคร มีสถานการณ์ท่องเที่ยวดีกว่าภูมิภาคอื่น รองลงมาเป็นภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ส่วน ภาคเหนือ มีสถานการณ์ท่องเที่ยว แย่กว่าภูมิภาคอื่น
- คาดว่าในไตรมาสหน้า สถานการณ์ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครจะ ดีขึ้นกว่าไตรมาสนี้ และดีกว่าทุกภูมิภาค รองลงมาเป็นภาคตะวันตก ภาคใต้ ส่วน ภาคเหนือ คาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะ แย่ลงกว่าไตรมาสนี้ และแย่กว่าภูมิภาคอื่น
- ไตรมาสนี้ มีสถานประกอบการกลับมาเปิดบริการตามปกติ เพิ่มขึ้น เป็น ร้อยละ 89 และคาดว่าใน ไตรมาสหน้า จะเปิดทำการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91
- ไตรมาสนี้ยังไม่พบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคท่องเที่ยว แต่ธุรกิจสปา/นวดแผนไทย และบริษัทนำเที่ยว มีการลดจำนวนพนักงาน และคาดว่าในไตรมาสหน้า สถานะบริษัท ธุรกิจสปา/นวดแผนไทย และบริษัทนำเที่ยว จะ ลดพนักงานเพิ่มขึ้นอีก หากสถานการณ์ไม่ดีขึ้น
- ไตรมาสนี้ธุรกิจโรงแรม/ที่พัก เปิดทำการปกติ ร้อยละ 88 มีอัตราการเข้าพักในภาพรวมทั่วประเทศ ร้อยละ 30 โดย กรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก มีอัตราการเข้าพักสูงสุด (ร้อยละ 34) รองลงมาเป็นภาคตะวันตก (ร้อยละ 33) และภาคใต้ (ร้อยละ 30) ตามลำดับ ส่วน ภาคเหนือ มีอัตราการเข้าพัก ต่ำที่สุด (ร้อยละ 25)
- ธุรกิจโรงแรม/ที่พัก ที่เปิดทำการ ร้อยละ 95 มีรายได้เข้ามา ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของช่วงก่อนเกิดโควิด-19 ส่วนใหญ่ มีรายได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของช่วงที่ยังไม่เกิดโควิด-19
- ผู้ประกอบการร้อยละ 46 ต้องการให้ ยกเลิกมาตรการควบคุม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เหมือนกับประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป โดยอนุญาตให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามปกติเหมือนช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19
- ไตรมาสนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,242 บาท/คน/วัน วันพักเฉลี่ย 27 วัน ซึ่งจำนวนวันพักเพิ่มมากขึ้น แต่ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันกลับลดลงต่ำกว่าก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19

1

สถานการณ์ทั่วไปด้านการท่องเที่ยวและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในไตรมาส

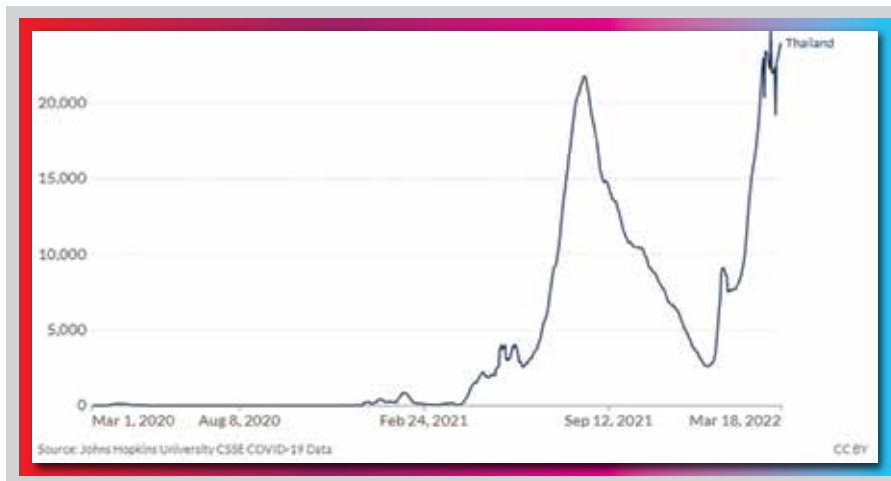
องค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ได้จัดทำรายงานสรุปสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกปี 2564 ระบุว่า การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก เนื่องจากการเติบโตของรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีการเติบโตในอัตราที่สูงกว่าการเติบโตของเศรษฐกิจโลกและเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกมีจำนวนสูงที่สุด สูงถึง 1,461 ล้านคน มีรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวสูงถึง 1.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ¹ ในปี 2563 สถานการณ์การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ในเดือนเมษายน 2563 มีจุดหมายปลายทางทั่วโลกร้อยละ 96 ใช้มาตรการจำกัดการเดินทาง (Travel restriction) ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกลดลงเหลือเพียง 381 ล้านคน หรือลดลงถึงร้อยละ 74 หรือจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงประมาณ 1 พันล้านคน สูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 1.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ และมีแรงงานในภาคการท่องเที่ยวเสี่ยงตกงานมากถึง 100-120 ล้านคน ปี 2564 มีการระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปีที่ 2 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกเพิ่มขึ้นเป็น 415 ล้านคน เติบโตขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปี 2563 อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางทั่วโลกยังคงต่ำกว่าปีก่อนเกิดโรคระบาดถึงร้อยละ 72 ตามการประมาณการเบื้องต้นของ UNWTO พบว่าปี 2563 เป็นปีที่แย่ที่สุดเป็นประวัติการณ์สำหรับการท่องเที่ยว

ภาพที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก ปี 2532 – 2564

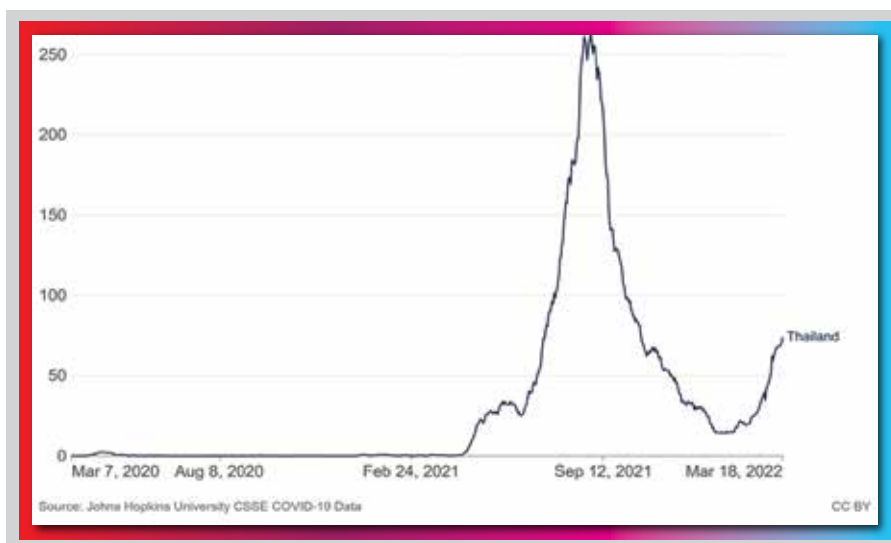
ปลายไตรมาส 4/2564 สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 กลับมาสร้างความกังวลต่อระบบสาธารณสุขและเศรษฐกิจทั่วโลกอีกครั้ง เมื่อมีการแพร่กระจายของเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ **โอมิครอน** ที่เกิดการกลายพันธุ์ครั้งแรกในประเทศแอฟริกาใต้เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงแม้ **โอมิครอน** ไม่ทำให้เกิดอาการรุนแรงในกลุ่มคนที่มีสุขภาพปกติ แต่ความสามารถในการระบาดที่เร็วกว่าสายพันธุ์เดลต้าถึง 5 เท่า ทำให้ในเดือนธันวาคม ทั่วโลกมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ **โอมิครอน** เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและแพร่กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ กว่า 100 ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในทวีปยุโรปซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาว ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในสถานที่ปิด ส่งผลให้เชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ **โอมิครอน** ประเทศอังกฤษมีผู้ติดเชื้อกว่า 100,000 คนต่อวัน และประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรปก็มีอัตราผู้ติดเชื้อที่สูงเช่นเดียวกัน เชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ **โอมิครอน** กลายเป็นสายพันธุ์หลักของการระบาดภายในหลายประเทศในยุโรป มีจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันพุ่งสู่ระดับสูงสุด นับตั้งแต่เกิดการระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ตาม อัตราการเสียชีวิตยังอยู่ในระดับต่ำ แม้โอมิครอนจะไม่ทำให้เกิดอาการรุนแรงในกลุ่มคนที่มีสุขภาพปกติ แต่ความสามารถในการระบาดที่เร็วกว่าสายพันธุ์เดลต้าถึง 5 เท่า ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

วันจันทร์ที่ 20 ธันวาคม 2564 กระทรวงสาธารณสุขไทย ประกาศว่าพบผู้ติดเชื้อสายพันธุ์โอมิครอนรายแรกในประเทศไทย เป็นหญิงไทย ที่เดินทางมาจากประเทศไนจีเรีย วันที่ 21 ธันวาคม 2564 WHO เรียกร้องให้ยกเลิกแผนการจัดงานช่วงเทศกาลปีใหม่ ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้รัฐบาลไทยประกาศชะลอการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเทศกาลปีใหม่ โดยชะลอการลงทะเบียนการเดินทางเข้าประเทศ ด้วยวิธี Test & Go ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศ มีผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติยกเลิกการจองห้องพักในเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ในทันที ส่วนผู้ที่ได้รับการอนุมัติแล้วประมาณ 200,000 คน สามารถเดินทางเข้าประเทศได้หลังวันที่ 15 มกราคม 2565 แต่จะมีมาตรการติดตามที่เข้มข้น เช่น การตรวจ RT-PCR 2 ครั้ง คือ วันที่เดินทางเข้าประเทศ และวันที่ 7 โดยในการตรวจ RT-PCR ครั้งที่ 2 โดยรัฐบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย **การระบาดระลอกที่ 5** ในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2564 เป็นต้นมา ในเดือนมีนาคม 2565 พบผู้ติดเชื้อโควิดสายพันธุ์โอมิครอนทั่วประเทศ และเป็นสายพันธุ์ระบาดหลักสูงถึงร้อยละ 97 โดยกรุงเทพมหานครพบผู้ติดเชื้อมากที่สุด ส่วนอีกร้อยละ 3 เป็นเชื้อเดลต้า ในวันที่ 25 ธันวาคม 2564 เว็บไซต์ FlightAware รายงานว่า มีการยกเลิกเที่ยวบินกว่า 4,500 เที่ยวบินทั่วโลก และอีกหลายพันเที่ยวบินต้องประสบปัญหาล่าช้าไม่เป็นไปตามกำหนด ซึ่งเป็นผลจากการแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์โอมิครอน วันที่ 29 ธันวาคม 2564 WHO คาดการณ์ว่าหากสามารถฉีดวัคซีนให้แก่ประชากรทั่วโลกได้ร้อยละ 70 จะสามารถช่วยให้การหยุดยั้งการแพร่ระบาดเร็วขึ้น และการแพร่ระบาดอาจสิ้นสุดในปลายปี 2565 แต่เชื้อโควิดจะยังคงอยู่ต่อไป วันที่ 6 มีนาคม 2565 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข รายงานจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ 21,881 คน มีผลบวกจาก ATK อีก 31,407 คน หากนับรวมกับผู้ติดเชื้อยืนยัน จะมีผู้ติดเชื้อ 53,288 คน/วัน อย่างไรก็ตาม อัตราการเสียชีวิตยังอยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเทียบกับการระบาดของสายพันธุ์เดลต้าใน **การระบาดระลอกที่ 4 ที่ผ่านมา**

ภาพที่ 2 จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายวัน ในประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 – มีนาคม 2565

(หมายเหตุ ตัวเลขนี้เป็นจำนวนผู้ตรวจพบเชื้อโควิด-19 โดยวิธี RT-PCR เท่านั้น
ในเดือนมีนาคม 2565 จำนวนผู้ตรวจพบเชื้อโดยวิธี ATK มีจำนวนมากกว่านี้กว่าเท่าตัว แต่ไม่มีกรรายงาน)

ภาพที่ 3 จำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคโควิด-19 รายวัน ในประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 – มีนาคม 2565

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 เกิดความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน เมื่อกองทัพรัสเซียโจมตีโครงสร้างพื้นฐานของทหารยูเครน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดนักท่องเที่ยวรัสเซียซึ่งเป็นตลาดหลักของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย พบว่าตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2564 - กุมภาพันธ์ 2565 มีนักท่องเที่ยวรัสเซียเดินทางเข้าประเทศไทย มากเป็นอันดับ 1 เป็นจำนวน 63,249 ราย² คิดเป็นรายได้ 4,100 ล้านบาทโดยประมาณ ความขัดแย้งครั้งนี้ทำให้สหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศยุโรปประกาศมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียหลายเรื่อง เช่น ปิดเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวรัสเซีย ระงับการออกวีซ่าให้นักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย ตัดรัสเซียออกจากระบบ SWIFT (ระบบชำระเงินกลางของโลก) ซึ่งกระทบกับนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียที่ยังคงตกค้างตัวอยู่ในประเทศประมาณ 7,000-8,000 คน ไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ อาทิ การใช้บัตรเครดิตในการชำระค่าสินค้าและบริการ การเบิกถอนเงินสด การโอนเงินระหว่างประเทศ รวมถึงการจ่ายค่ารักษาพยาบาลกรณีติดเชื้อ เนื่องจากบริษัทประกันไม่สามารถโอนเงินค่าใช้จ่ายให้โรงพยาบาลได้ นอกจากนี้ค่าเงินรูเบิลของรัสเซียลดลงประมาณร้อยละ 30 ทำให้ค่าใช้จ่ายในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียสูงขึ้นประมาณร้อยละ 30 ด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของชาวรัสเซียในอนาคตข้างหน้าอย่างแน่นอน นอกจากนี้ประเทศในยุโรปปิดน่านฟ้าไม่ให้อากาศยานของรัสเซียบินผ่าน และยกเลิกการให้รัสเซียเช่าอากาศยาน ส่งผลให้สายการบิน Aeroflot ที่บินเข้าภูเก็ตประกาศหยุดบินเส้นทางบินระหว่างประเทศตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2565 เป็นต้นไป ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียไม่สามารถเดินทางกลับประเทศได้และตกค้างอยู่ในประเทศไทยประมาณ 7,000-8,000 คน

2 สถานการณ์ทั่วไปและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในไตรมาสหน้า

2.1 ปัจจัยภายนอกประเทศ

2.1.1 ปัจจัยสนับสนุน

การระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะใช้ประจำถิ่น จากข้อมูลที่ผ่านมาการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกใหญ่แต่ละครั้งจะกินเวลาประมาณ 4-5 เดือน ขณะนี้หลายประเทศที่เป็นตลาดท่องเที่ยวหลักของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส สวีเดน นอร์เวย์ ออสเตรเลีย อินเดีย ออสเตรเลีย การระบาดของไวรัสโควิด-19 อยู่ในช่วงซาลง คาดว่าประมาณเดือนพฤษภาคม 2565 ก็น่าจะลดน้อยลงในระดับที่ต่ำกว่า 10,000 คน/วัน และความรุนแรงของโรคลดน้อยลงมากเนื่องจากประชากรของประเทศเหล่านี้ได้รับวัคซีนมากกว่าร้อยละ 80 ของประเทศ คุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้ตรงกับนิยามของโรคที่จัดเป็นไข้ประจำถิ่น เช่นเดียวกับไข้เลือดออกที่เคยทำให้ประชาชนทั่วโลกเสียชีวิตเป็นจำนวนมากในอดีตที่ผ่านมาและขณะนี้กลายเป็นไข้ประจำถิ่นที่ไม่ได้หมดไปจากโลก และต้องเฝ้าระวังกันต่อไป ส่วนประเทศในฝั่งตะวันออก เช่น ไทย มาเลเซีย เวียดนาม เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น คาดว่าจะกลายเป็นไข้ประจำถิ่นหลังจากประเทศตะวันตกประมาณ 2 เดือน นั่นคือประมาณเดือนกรกฎาคม 2565 ดังนั้น ไตรมาส 3 และ 4 ของปีนี้ การระบาดของโรคโควิด 19 น่าจะจบลง (กลายเป็นไข้ประจำถิ่น)

หลายประเทศเปิดให้เที่ยวแล้ว ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ กรีซ ออสเตรเลีย เนปาล เดนมาร์ก สวีเดน ไอร์แลนด์ อินเดีย รัสเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น ตุรกี อิสราเอล ประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่มีเงื่อนไขในการเข้าประเทศคือ ต้องมีเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนครบโดส และเอกสารยืนยันผลการตรวจ RT-PCR โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 72 ชั่วโมงก่อนการเดินทาง³

2.1.2 ปัจจัยเสี่ยง

สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครนกำลังกลายเป็นความเสี่ยงใหญ่ของเศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความเครียดของประชาชนทั่วโลก ประชาชนทั่วโลกจับตามองว่าจะเกิดเป็นสงครามโลกต่อไปหรือไม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออารมณ์การท่องเที่ยวระหว่างประเทศและอาจเกิดการชะลอตัวด้านการใช้จ่ายของประชาชนทั่วโลก เนื่องจากความไม่แน่นอนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ถ้าหากเกิดสงครามโลกในระยะข้างหน้า

มาตรการคว่ำบาตรรัสเซีย การตัดรัสเซียออกจากระบบ SWIFT (ระบบชำระเงินกลางของโลก) ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศได้ และการที่ประเทศยุโรปปิดน่านฟ้าไม่ให้อากาศยานของรัสเซียบินผ่าน ส่งผลให้สายการบิน Aeroflot ประกาศหยุดบินเส้นทางบินระหว่างประเทศทั้งหมด ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียไม่สามารถเดินทางกลับไปกลับ ระหว่างประเทศได้นอกจากนี้ค่าเงินรูเบิลของรัสเซียอ่อนค่ารุนแรง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียสูงขึ้น เหตุผลทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของชาวรัสเซียในอนาคตข้างหน้าอย่างแน่นอน

2 ข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, Thailand Pass

3 Trip.com. 3 มีนาคม 2565 <https://th.trip.com/blog/where-can-travel-now/>

จำนวนการเดินทางท่องเที่ยวของประชาชนทั่วโลกยังอยู่ในภาวะที่ต่ำ จากหลายปัจจัย อาทิ หากสงครามรัสเซีย-ยูเครนยืดเยื้อต่อไป ปัญหาเงินเฟ้อในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะสงคราม ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนยังมีความไม่มั่นใจในการเดินทางด้านเที่ยวบินที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้จากภาวะสงครามและการระบาดของโรคโควิด-19 ที่ยังไม่หมดลง ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกลดลงเรื่อย ๆ และถ้าหากสงครามยืดเยื้อไปถึงไตรมาส 4 คาดว่าจำนวนการเดินทางท่องเที่ยวของประชาชนทั่วโลกอาจจะลดน้อยลงกว่า ปี 2564 (415 ล้านคนทั่วโลก)

ปัญหาเงินเฟ้ออย่างต่อเนื่องในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทางเนื่องจากราคาสินค้าและบริการในประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั่นเอง ประเทศออสเตรเลียอัตราเงินเฟ้อที่ร้อยละ 4 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 6-7 อังกฤษ ร้อยละ 5-6 เยอรมัน ร้อยละ 5-6 เงินเฟ้อในอนาคตอาจผันผวนตามราคาพลังงานโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นผลจากสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน

ราคาน้ำมันดิบโลกปรับตัวสูงขึ้น นับตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์เป็นต้นมา ราคาน้ำมันดิบตัวขึ้นสูงขึ้นถึง ร้อยละ 40 และมีแนวโน้มว่าราคาน้ำมันสูงกว่า 100-120 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลจากสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ทำให้นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทางเนื่องจากมีต้นทุนในการเดินทางท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

2.2 ปัจจัยภายในประเทศ

2.2.1 ปัจจัยเสริม

การระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะใช้ประจำถิ่นในปลายไตรมาส 2 การระบาดแต่ละครั้งจะกินเวลาไม่เกิน 5 เดือน การระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนที่เริ่มระบาดในประเทศไทยปลายเดือนธันวาคม 2564 ซึ่งปลายเดือนมีนาคมนี้ นับเป็นเวลาระบาดประมาณ 3 เดือน และคาดว่าเดือนมีนาคมจะอยู่ในช่วงสูงสุดของการแพร่ระบาด ดังนั้น ปลายเดือนพฤษภาคม การระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ในประเทศไทยน่าจะเบาบางลงและกลายเป็นใช้ประจำถิ่น เนื่องจากประชาชนที่ได้รับวัคซีนครบโดส และการเกิดภูมิคุ้มกันจากการติดเชื้อการระบาดของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนเพียงพอที่จะเกิดเป็นภูมิคุ้มกันหมู่แล้ว ดังนั้น ปลายไตรมาสหน้าจึงน่าจะเป็นช่วงที่ประชาชนได้ใช้ชีวิตปกติเหมือนก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19

2.2.2 ปัจจัยเสี่ยง

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะ “Stagflation” คือ ภาวะเศรษฐกิจไม่ขยายตัวในขณะที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น หรือเกิดภาวะข้าวยากรหมากแพง โดยภาวะ “Stagflation” ที่เกิดในประเทศไทยขณะนี้ เกิดจากความกังวลว่าราคาพลังงานจะปรับตัวสูงขึ้นเป็นเวลานานจนกระทบภาคการผลิต ทำให้ภาคการผลิตแบกรับต้นทุนไม่ไหวจนเกิดการชะลอการผลิต และเมื่อคนผลิตน้อย รายได้คนน้อยลง และราคาสินค้าแพง ส่งผลให้คนประหยัดและหยุดการใช้จ่ายหรือใช้จ่ายน้อยลง ซึ่งกระทบต่อภาคท่องเที่ยวอย่างแน่นอน

อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศเฉลี่ยทั้งปีน่าจะเกินร้อยละ 5 ส่งผลต่อความเชื่อมั่นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเนื่องจากราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นนั่นเอง

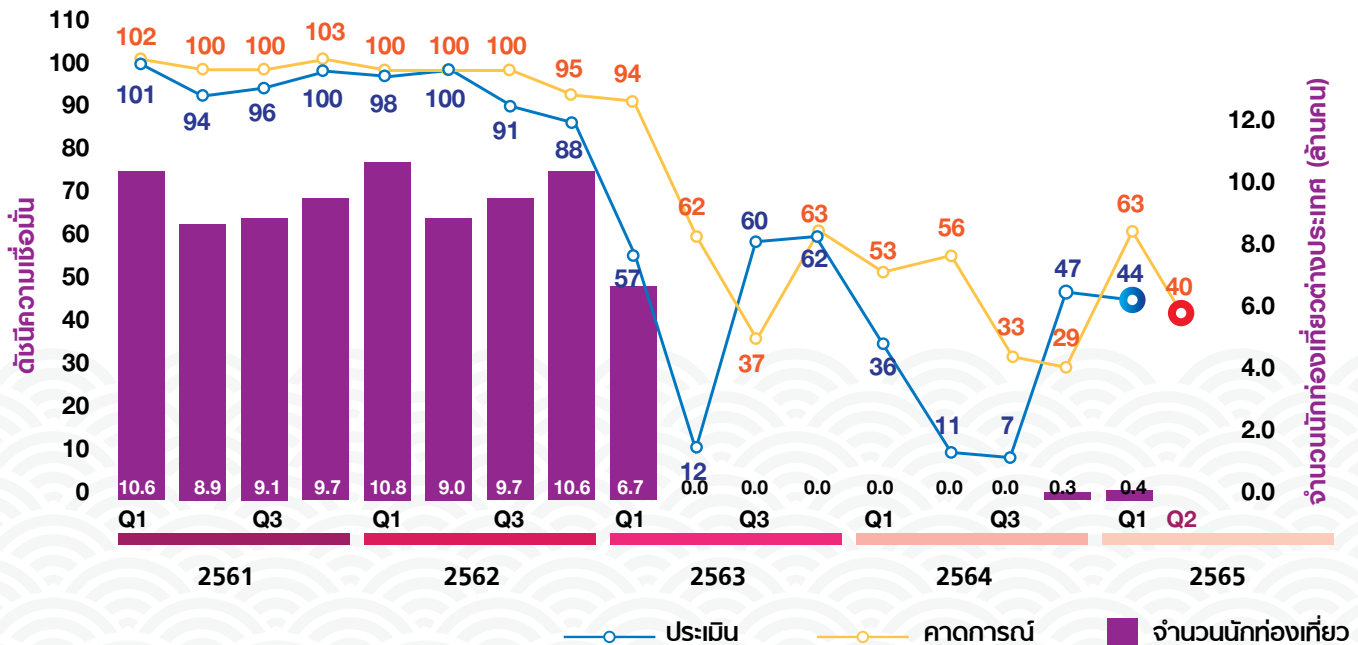
ราคาน้ำมันในประเทศปรับขึ้นอย่างต่อเนื่อง สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครนส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อราคาน้ำมันในประเทศเพิ่มสูงขึ้นด้วย แม้ภาครัฐจะมีมาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซลช่วยไว้ระดับหนึ่งแล้วแต่ราคาน้ำมันเบนซินภายในประเทศก็ยิ่งเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 30-40 นอกจากนี้ราคาก๊าซหุงต้มที่สูงกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด การตรึงราคาต่อไปเป็นไปได้ยากทำให้ภาครัฐต้องทยอยปรับขึ้นราคาเพื่อสะท้อนต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการประกาศขึ้นค่าไฟฟ้าผันแปร (ค่าเอฟที) ตั้งแต่เดือน มกราคม 2565 และจะทยอยปรับขึ้นอีกในช่วงที่เหลือของปีนี้ ค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นสะท้อนเงินเฟ้อที่สูงขึ้นในปี 2565 ได้มากถึงครึ่งหนึ่ง

หนี้ครัวเรือนอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบริโภคของประชาชนที่ต้องระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้กำลังซื้อในประเทศลดลงมากยิ่งขึ้นและส่งผลต่อภาคท่องเที่ยวภายในประเทศในระยะต่อไป วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเผยแพร่สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ไตรมาส 3/2564 มีสินเชื่อค้างชำระมีมูลค่าถึง 3.6 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทสินเชื่อยกเว้นสินเชื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งหากมีปัจจัยอื่นกระทบต่อรายได้ครัวเรือนอาจส่งผลให้หนี้เสีย (NPL) ปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งขณะนี้ NPL มีมูลค่าสูงถึง 1.5 แสนล้านบาท

3

ผลการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย

3.1 ดัชนีความเชื่อมั่นไตรมาส 1/2565⁴

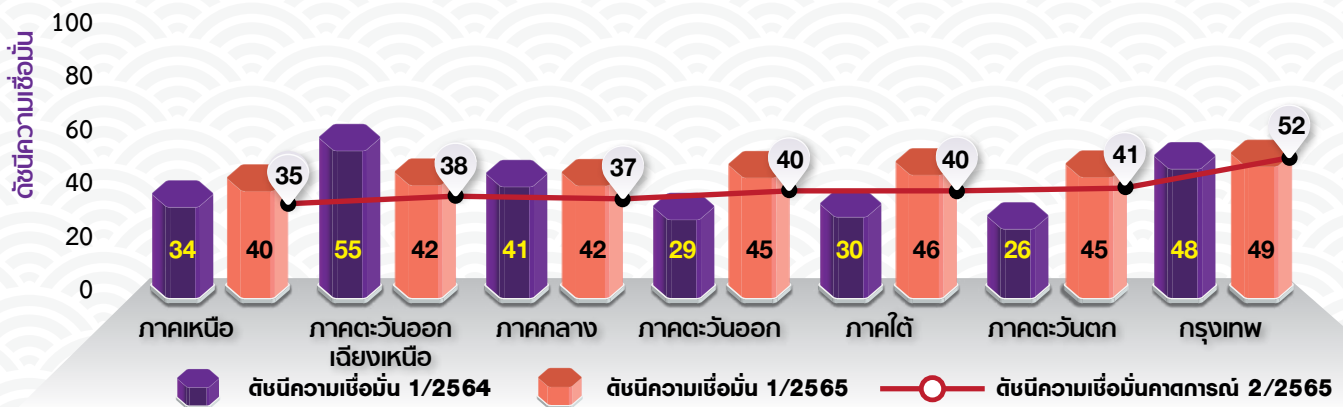
ภาพที่ 4 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยปี 2561-2565

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในไตรมาส 1/2565 จำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 พบว่า **ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในไตรมาสที่ 1/2565 อยู่ในระดับ 44⁵ สะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยวที่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปกติมากที่สุด และแย่กว่าไตรมาสที่ผ่านมาเล็กน้อย** ทั้งนี้เป็นผลมาจาก **การระบาดระลอกที่ 5** ของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน ที่เริ่มระบาดในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2564 เป็นต้นมา ส่งผลให้ประชาชนชะลอการเดินทางอีกครั้ง หลังจากการเดินทางปรับตัวขึ้นในไตรมาส 4/2564 เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ปัจจัยจากจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในทวีปยุโรป ส่งผลให้รัฐบาลไทยประกาศชะลอการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเทศกาลปีใหม่ โดยชะลอการลงทะเบียนการเดินทางเข้าประเทศด้วยวิธี Test & Go ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยมากที่สุด และกลับมาเปิดให้ลงทะเบียนได้อีกครั้งเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในเดือนมกราคมลดลงเหลือ 133,903 คน หลังจากที่ในเดือนธันวาคมมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ 230,497 คน นอกจากนี้ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์เกิดสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นเกือบร้อยละ 40 ทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ค่าพาหนะในการเดินทางเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความเชื่อมั่นการใช้จ่ายของประชาชนและการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ เกิดการชะลอตัวลงในช่วงปลายไตรมาสนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวก็ตาม

⁴ ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์
⁵ รวมข้อมูลจากสถานประกอบการที่ปิดกิจการถาวรและปิดกิจการชั่วคราวด้วย (ผลประกอบการเป็น 0)

การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส 2/2565 อยู่ที่ 40 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการคาดว่า ในไตรมาสหน้าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะแย่กว่าไตรมาสนี้เล็กน้อย ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ประกอบการมีความกังวลต่อสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ที่เกรงว่าจะยืดเยื้อ ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวรัสเซีย ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของไทยไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศได้ และไม่สามารถเดินทางเข้า-ออกนอกประเทศได้เนื่องจากไม่มีเที่ยวบิน ซึ่งเป็นผลจากการคว่ำบาตรรัสเซียของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและอเมริกา ผู้ประกอบการคาดว่าไตรมาสหน้าต้นทุนในการเดินทางท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นมากกว่าไตรมาสนี้ และอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศน่าจะเพิ่มขึ้น ขณะที่รายได้ของประชาชนยังไม่กลับมาสู่ภาวะปกติ นอกจากนี้คาดว่าต้นไตรมาสหน้า หรือช่วงเทศกาลสงกรานต์จะมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนในระดับสูงสุด ส่งผลให้ประชาชนกังวลเรื่องระบบสาธารณสุขอาจจะรองรับได้ไม่เพียงพอ อาจชะลอการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ได้ แต่ปัจจัยเสริมในไตรมาสหน้า คือ ปลายไตรมาสหน้าคาดว่าจะการระบาดของโรคโควิด-19 จะเบาบางลง และผู้ประกอบการคาดว่าภาครัฐจะประกาศผ่อนคลายมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้น เช่น ผ่อนคลายมาตรการการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้าประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น อนุญาตให้สถานบันเทิงในทีโล่งแจ้งเปิดบริการได้ปกติ ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมสามารถดำเนินการไปได้ใกล้เคียงภาวะปกติ ผู้ประกอบการสถานบันเทิง สวนสนุกและอิมพาร์ค คาดว่าจะสามารถกลับมาเปิดบริการปกติได้ในไตรมาสหน้า ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการคาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาสหน้าน่าจะแย่กว่าไตรมาสนี้ไม่มากนัก

3.2 ดัชนีความเชื่อมั่นจำแนกตามภูมิภาค⁶

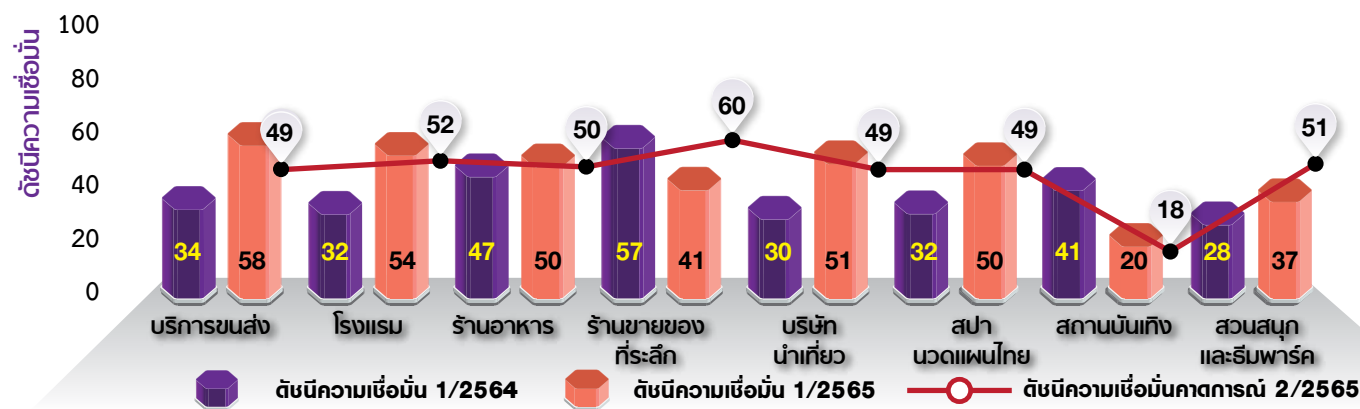

ภาพที่ 5 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศไทยไตรมาส 1/2565 และคาดการณ์ไตรมาส 2/2565 จำแนกตามภูมิภาค

สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส 1/2565 จำแนกตามภูมิภาค สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งประเทศ (44) ต่ำกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (36) มาแต่แยกว่าไตรมาสที่ผ่านมาเล็กน้อย (47) หลังจากมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลมาจาก การระบาดระลอกที่ 5 ของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอน และการชะลอการลงทะเบียนการเดินทางเข้าประเทศด้วยวิธี Test & Go ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้นและค่าพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยกรุงเทพมหานคร (49) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวดีกว่าภูมิภาคอื่น รองลงมาเป็นภาคใต้ (46) ภาคตะวันออก (45) ภาคตะวันตก (45) ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือ (40) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแยกว่าภูมิภาคอื่น

การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส 2/2565 จำแนกตามภูมิภาค ผู้ประกอบการเกือบทุกภูมิภาค คาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะแย่ลงกว่าไตรมาสนี้เล็กน้อย (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) และคาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยว ในภาพรวมทั้งประเทศจะแย่ลงกว่าไตรมาสนี้เล็กน้อย (40) โดยผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานคร (52) คาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะดีขึ้นกว่าไตรมาสนี้และดีกว่าภูมิภาคอื่น รองลงมาเป็นภาคตะวันตก (41) ภาคใต้ (40) และภาคตะวันออก (40) ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือ (35) คาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะแย่ลงกว่าไตรมาสนี้และแยกว่าภูมิภาคอื่น

3.3 ดัชนีความเชื่อมั่นจำแนกตามประเภทธุรกิจ⁷

ภาพที่ 5 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศไทยไตรมาส 1/2565 และคาดการณ์ไตรมาส 2/2565 จำแนกตามประเภทธุรกิจ

สถานการณ์ท่องเที่ยว ไตรมาส 1/2565 จำแนกตามประเภทธุรกิจ ผู้ประกอบการเกือบทุกประเภทธุรกิจประเมินว่าผลประกอบการของไตรมาสนี้ดีขึ้นกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ยกเว้น ร้านขายของที่ระลึกและธุรกิจสถานบันเทิงที่ประเมินว่าผลประกอบการแย่ลงกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา) ไตรมาสนี้ธุรกิจขนส่งนักท่องเที่ยว (58) มีผลประกอบการดีขึ้นกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาเป็นธุรกิจโรงแรม ที่พัก (54) บริษัทนำเที่ยว (51) สปา/นวดแผนไทย (50) ธุรกิจร้านอาหาร (50) ร้านขายของที่ระลึก (50) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (18) ผลประกอบการแย่กว่าธุรกิจประเภทอื่น

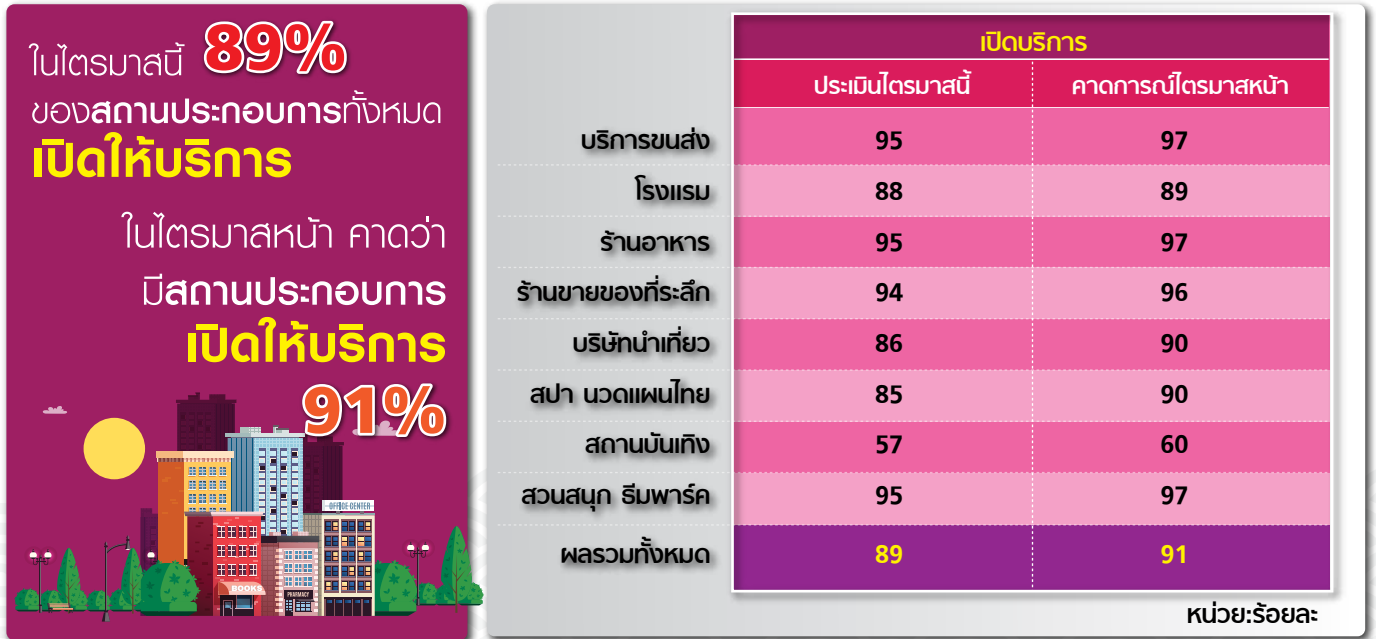
การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส 2/2565 จำแนกตามประเภทธุรกิจ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าผลประกอบการในไตรมาสหน้าจะแย่ลงกว่าไตรมาสนี้ ยกเว้น ร้านขายของที่ระลึก สวนสนุก อิมพาร์ค ที่คาดว่าผลประกอบการจะดีขึ้น โดยผู้ประกอบการร้านขายของที่ระลึก (60) คาดว่าผลประกอบการในไตรมาสหน้าจะดีขึ้นกว่าธุรกิจประเภทอื่น เนื่องจากคาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น รองลงมาเป็นธุรกิจโรงแรมที่พัก (52) และธุรกิจสวนสนุกและอิมพาร์ค (51) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (18) คาดว่าผลประกอบการแย่กว่าธุรกิจประเภทอื่น

⁷ ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ รวมข้อมูลของสถานประกอบการที่ปิดกิจการชั่วคราว (ผลประกอบการเป็น 0)

4

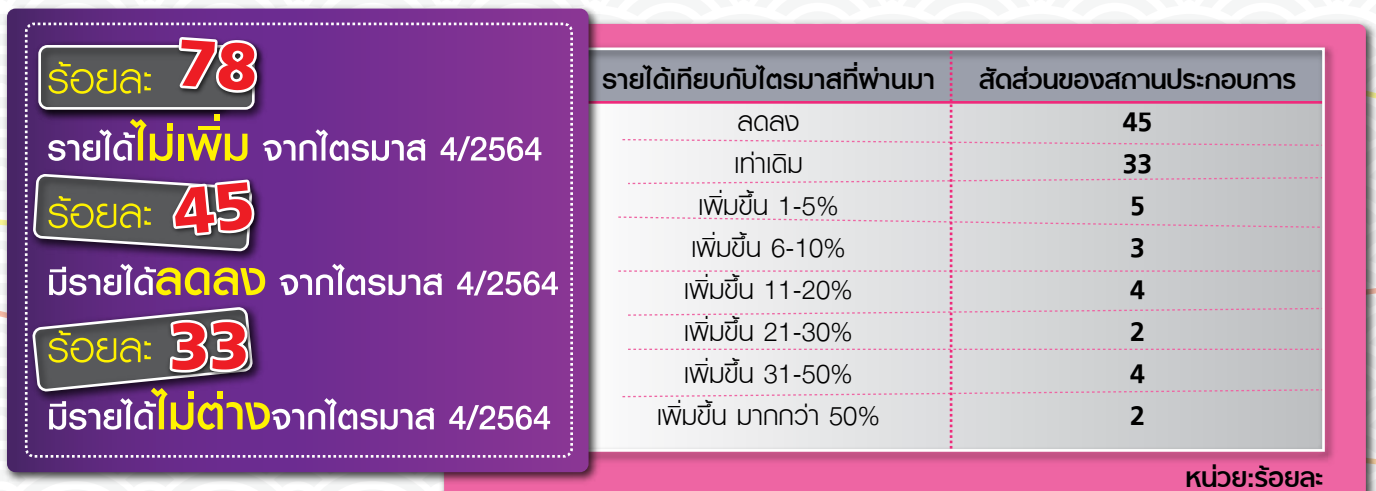
การประเมินผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในไตรมาส 1/2565⁸

4.1 สถานภาพการประกอบกิจการของสถานประกอบการในไตรมาส 1/2565

ภาพที่ 7 สถานภาพการประกอบกิจการของสถานประกอบการไตรมาส 1/2565

ในภาพรวมไตรมาส 1/2565 มีสถานประกอบการเปิดให้บริการเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 89 ของสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทั้งหมด (ไตรมาสที่ผ่านมาเปิดบริการร้อยละ 76) และคาดว่าในไตรมาส 2/2565 จะเปิดทำการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91 สะท้อนให้เห็นว่าไตรมาสนี้ผู้ประกอบการเริ่มกลับมาเปิดกิจการในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับก่อนเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 สถานประกอบการบางประเภท เช่น ธุรกิจขนส่งนักท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยว ถึงแม้ว่าผลประกอบการเข้ามาไม่มากนักเนื่องจากไม่มีลูกค้าแต่เริ่มทยอยเปิดทำการแล้ว ยกเว้นสถานบันเทิง ผับบาร์ คาราโอเกะ ยังไม่สามารถเปิดให้ดำเนินการได้ แต่ ศบค.อนุญาตให้กิจการเหล่านี้สามารถปรับรูปแบบมาเป็นร้านอาหาร หรือร้านอาหารกึ่งสถานบันเทิงได้ แต่ต้องยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะต้องมีการปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัดและเข้มงวด จะเห็นได้ว่าไตรมาสนี้มาตรการการผ่อนคลายต่าง ๆ ของภาครัฐทำให้ประชาชน และผู้ประกอบการเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใกล้เคียงภาวะปกติแล้ว

4.2 รายได้จากการประกอบกิจการของสถานประกอบการในไตรมาส 1/2565⁹

ภาพที่ 8 เปรียบเทียบรายได้จากการประกอบกิจการของสถานประกอบการไตรมาส 4/2564 กับ 1/2565

มีสถานประกอบการร้อยละ 78 รายได้ไม่เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาส 4/2564¹⁰ ในจำนวนนี้ร้อยละ 45 รายได้ลดลง

8 ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์

9 ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์

10 เทียบกับไตรมาส 4/2564 หมายถึง การคำนวณร้อยละของรายได้ คิดเฉพาะข้อมูลของสถานประกอบการที่เปิดทำการปกติเท่านั้น

5

ภาวะการจ้างงานของสถานประกอบการ¹¹

การเพิ่ม-ลด จำนวนพนักงานในไตรมาสนี้

สถานประกอบการ	เท่าเดิม	ลดจำนวนพนักงาน	เพิ่มจำนวนพนักงาน
บริการขนส่ง	99	1	0
โรงแรม	86	14	0
ร้านอาหาร	94	6	0
ร้านขายของที่ระลึก	100	0	0
บริษัทนำเที่ยว	90	10	0
สปา นวดแผนไทย	71	29	0
สถานบันเทิง	96	4	0
สวนสนุก อิมพาร์ค	100	0	0
รวม	92	8	0

หน่วย:ร้อยละ

ภาพที่ 9 การเพิ่ม-ลดจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไตรมาส 1/2565

ในไตรมาสนี้ไม่มีสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใดที่ต้องการพนักงานเพิ่มเลย โดยร้อยละ 8 ของสถานประกอบการทั้งหมดมีการลดพนักงาน พบว่าธุรกิจสปา/นวดแผนไทย มีการลดพนักงานมากที่สุด รองลงมา คือ บริษัทนำเที่ยว

คาดการณ์การเพิ่ม-ลด จำนวนพนักงานในไตรมาสหน้า

สถานประกอบการ	เท่าเดิม	ลดจำนวนพนักงาน	เพิ่มจำนวนพนักงาน	ยังไม่ตัดสินใจ
บริการขนส่ง	96	1	0	3
โรงแรม	79	1	0	20
ร้านอาหาร	94	6	0	0
ร้านขายของที่ระลึก	99	0	0	1
บริษัทนำเที่ยว	80	10	0	10
สปา นวดแผนไทย	63	24	0	13
สถานบันเทิง	47	44	9	0
สวนสนุก อิมพาร์ค	0	0	0	100
รวม	74	9	1	16

หน่วย:ร้อยละ

ภาพที่ 10 การคาดการณ์การเพิ่ม-ลดจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไตรมาส 2/2565

คาดว่าในไตรมาสหน้า ร้อยละ 74 ของสถานประกอบการมีจำนวนพนักงานเท่าเดิม ร้อยละ 9 ต้องการลดพนักงาน ได้แก่ ร้อยละ 44 ของสถานบันเทิง ร้อยละ 24 ของธุรกิจสปา/นวดแผนไทย และร้อยละ 10 ของบริษัทนำเที่ยว นอกจากนี้พบว่าร้อยละ 1 ของสถานประกอบการต้องการรับพนักงานเพิ่ม โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจสถานบันเทิง

11 ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์

6

อัตราการเข้าพักในธุรกิจที่พักแรมในไตรมาส 1/2565¹²

เปิดทำการปกติ

88%

เปิดบางส่วน

7%

ปิดชั่วคราว

4%

71% รายได้ไม่เพิ่ม จากไตรมาส 4/2564

35% รายได้ลดลง จากไตรมาส 4/2564

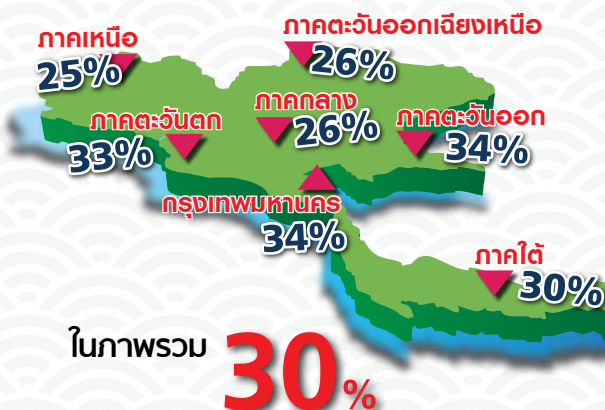
36% รายได้ไม่ต่างจากไตรมาส 4/2564

โรงแรม ร้อยละ 95 มีรายได้เข้ามาไม่ถึงครึ่งหนึ่งของช่วงก่อนเกิดโควิด-19

โรงแรมส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณร้อยละ 5-30 เมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดโควิด-19

ร้อยละ 14 มีการลดพนักงาน ในไตรมาสนี้ ร้อยละ 7 ขาดพนักงานในไตรมาสนี้

อัตราการเข้าพัก จำแนกตามภูมิภาค

อัตราการเข้าพัก จำแนกตามขนาดโรงแรมที่เปิดอยู่

ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ตั้งกองทุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	99%
ลดอัตราเงินสมทบประกันสังคม	92%
กระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ	89%
ปรับอัตราการเก็บภาษีที่ดินร้อยละ 10 เป็นแบบขั้นบันได	89%
สนับสนุนค่าจ้างร้อยละ 50 ของเงินเดือน	67%

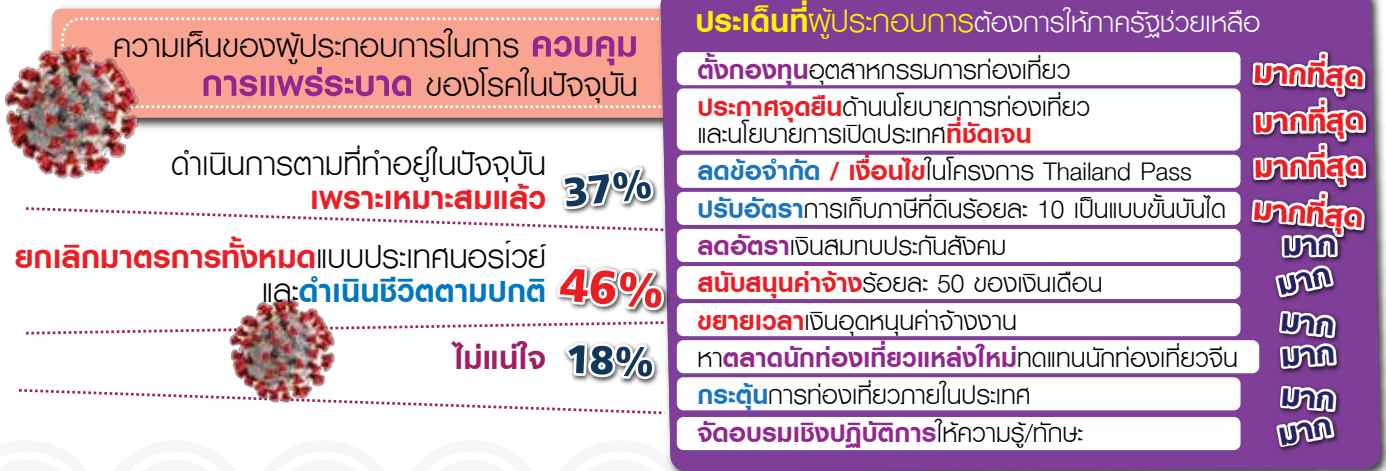
ภาพที่ 11 อัตราการเข้าพักในธุรกิจที่พักแรมในไตรมาส 1/2565

ในไตรมาส 1/2565 ธุรกิจโรงแรม/ที่พัก เปิดทำการปกติร้อยละ 88 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาเล็กน้อย (ไตรมาสที่ผ่านมาเปิดบริการร้อยละ 86) มีอัตราการเข้าพักในภาพรวมทั่วประเทศร้อยละ 30 โดยกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออกมีอัตราการเข้าพักสูงที่สุด (ร้อยละ 34) รองลงมาเป็นภาคตะวันตก (ร้อยละ 33) และภาคใต้ (ร้อยละ 30) ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือมีอัตราการเข้าพักต่ำที่สุด (ร้อยละ 25) ทั้งนี้ปัจจัยจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 40 ประกอบกับปลายไตรมาส 1 อุณหภูมิทางภาคเหนือเริ่มสูงขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง และหันมาเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นว่าที่พักทางภาคตะวันออกและภาคตะวันตกมีอัตราการเข้าพักเพิ่มขึ้นมา เนื่องจากได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานครนั่นเอง นอกจากนี้พบว่าธุรกิจโรงแรม/ที่พัก (ที่เปิดทำการ) ร้อยละ 95 มีรายได้เข้ามาไม่ถึงครึ่งหนึ่งของช่วงก่อนเกิดโควิด-19 ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของช่วงที่ยังไม่เกิดโควิด-19 ร้อยละ 71 รายได้ไม่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา ในจำนวนนี้ ร้อยละ 35 มีรายได้ลดลง อัตราการเข้าพักของโรงแรมขนาดใหญ่ (ร้อยละ 31) ต่ำกว่าโรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้เป็นผลจากของ **โครงการเราเที่ยวด้วยกัน** ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยสามารถใช้สิทธิลดค่าโรงแรม ที่พักได้ร้อยละ 40 ซึ่งนักท่องเที่ยวมักจะใช้สิทธินี้กับโรงแรมขนาดใหญ่มากกว่า ทำให้โรงแรมระดับสามดาวลงมาประสบปัญหาขาดทุน เพราะโรงแรมระดับห้าดาวลดราคาขายในระดับสามดาว ในขณะที่โรงแรมสามดาวไม่สามารถเสนอราคาที่ต่ำกว่าเพดานลงไปได้แล้ว

12 ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม/ที่พัก จำนวน 140 สถานประกอบการ ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ (หมายเหตุ การคำนวณอัตราการเข้าพัก คัดเฉพาะโรงแรม/ที่พักที่เปิดทำการปกติเท่านั้น)

7

ความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประกอบการในไตรมาส 1/2565¹³

ภาพที่ 12 การต้องการความช่วยเหลือของผู้ประกอบการในไตรมาส 1/2565

ในภาพรวมผู้ประกอบการร้อยละ 46 ต้องการให้ยกเลิกมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เหมือนกับประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป โดยอนุญาตให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามปกติเหมือนช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19 ผู้ประกอบการในแต่ละประเภทธุรกิจมีความต้องการความช่วยเหลือแตกต่างกัน ในภาพรวมพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการให้มีการตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยธุรกิจนำเที่ยวและร้านอาหารของที่ระลึกต้องการให้รัฐบาลประกาศจุดยืนด้านนโยบายการท่องเที่ยว และนโยบายการเปิดประเทศที่ชัดเจน ธุรกิจโรงแรม ที่พักต้องการให้ลดข้อจำกัด หรือเงื่อนไขในโครงการ Thailand Pass เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศได้ง่ายขึ้น และต้องการให้ปรับอัตราภาษีที่ดินร้อยละ 10 เป็นแบบขั้นบันได ขยายเวลาอุดหนุนค่าจ้างงาน นอกจากนี้พบว่าธุรกิจสปาและนวดแผนไทยต้องการให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้/ทักษะในการเพิ่มทักษะการทำงานมากที่สุด

8

ความพึงพอใจของประชาชนและผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ¹⁴

ภาพที่ 13 ความพึงพอใจของประชาชนและผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ

ประชาชนพึงพอใจการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มากที่สุด โดยมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง (2.7) พึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ (2.1) โดยมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อย

ผู้ประกอบการพึงพอใจทุกนโยบายของรัฐบาลในระดับน้อย โดยพึงพอใจในโครงการการเยียวยา/ช่วยเหลือประชาชนมากที่สุด (2.5) และพึงพอใจน้อยที่สุดในนโยบายการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (2.2)

13, 14 ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจำนวน 740 ราย ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 ผ่านช่องทางโทรศัพท์ รวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์

9

การวางแผนท่องเที่ยวของประชาชนชาวไทยในไตรมาส 2/2565¹⁵

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 530 คนเกี่ยวกับแผนการเดินทางในไตรมาสหน้า ผลการสำรวจพบว่า

ประชาชนมี **แผนเดินทาง 59%**
ไปต่างจังหวัด

เหตุผลในการเดินทางไปต่างจังหวัด

40% ท่องเที่ยว/พักผ่อน

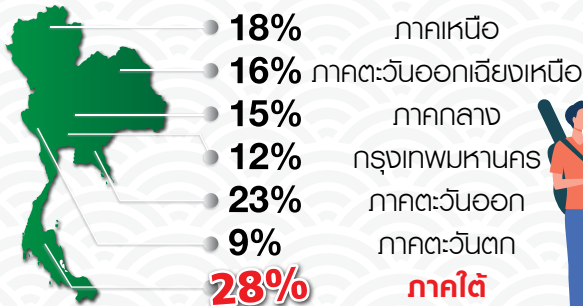
21% กลับบ้าน/เยี่ยมญาติ

5% ทำงาน/ธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา

จุดหมายปลายทางในการเดินทาง

ประชาชนมี**แผนท่องเที่ยว** ในเดือน

38% เมษายน

12% พฤษภาคม

6% มิถุนายน

พาหนะที่ใช้เดินทาง

51% รถยนต์ส่วนตัว

18% เครื่องบิน

ประชาชนวางแผน**พักค้างคืน 55%**

ช่วงวันที่ประชาชนวางแผนเดินทางท่องเที่ยว

ประเภทของ **ที่พัก** ที่นักท่องเที่ยววางแผนจะเข้าพัก

32% วันเสาร์และวันอาทิตย์

30% วันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดพิเศษ

23% วันธรรมดา

38% โรงแรม

29% รีสอร์ท/บังกะโล

ลักษณะการท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว**จังหวัดตัวเอง** — **18%**

ท่องเที่ยว**จังหวัดใกล้เคียง** — **26%**

ท่องเที่ยว**ข้ามภาค** — **29%**

การวางแผนท่องเที่ยวของประชาชน

ในปี 2565 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

41% ลดลง **18%** เหมือนเดิม **13%** เพิ่มขึ้น

ความกังวลของประชาชนต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
สายพันธุ์โอมิครอน **เมื่อเทียบกับ** สายพันธุ์เดลต้า

กังวลเท่ากัน 64%

โอมิครอน**กังวลน้อยกว่า**เดลต้า **30%**

เดินทางท่องเที่ยว

ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของประชาชน

หากมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 **เพิ่มมากขึ้น**

34% เดินทาง **38%** ไม่เดินทาง

ความเห็นของประชาชนในการ **ควบคุม**
การแพร่ระบาด ของโรคในปัจจุบัน

ดำเนินการตามที่ทำอยู่ในปัจจุบัน
เพราะเหมาะสมแล้ว 77%

อีกมาตรการทั้งหมดแบบประเทศนอร์เวย์
และ**ดำเนินชีวิตตามปกติ 22%**

ความกังวลของประชาชนต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
ระดับปานกลาง (3.3 จากคะแนนเต็ม 5)

ภาพที่ 14 การวางแผนเดินทางของประชาชน ในไตรมาส 2/2565

ประชาชน ร้อยละ 59 มีแผนเดินทางไปต่างจังหวัดในไตรมาสหน้า ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา (ไตรมาส 4/2564) ประชาชนมีแผนการเดินทางไปต่างจังหวัด ร้อยละ 55) ทั้งนี้เนื่องจากในไตรมาสหน้า มีช่วงเทศกาลสงกรานต์ซึ่งประชาชนชาวไทยนิยมเดินทางกลับภูมิลำเนาเพื่อท่องเที่ยว ทำบุญ และเยี่ยมญาติ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 40 เดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน ร้อยละ 21 กลับบ้าน/เยี่ยมญาติ จุดหมายปลายทางในการเดินทางไปต่างจังหวัดมากที่สุดคือ ภาคใต้ (ร้อยละ 28) ภาคตะวันออก (ร้อยละ 23) โดยประชาชนวางแผนไปท่องเที่ยวในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด (ร้อยละ 32) รองลงมาเป็นวันหยุดนักขัตฤกษ์/วันหยุดพิเศษ (ร้อยละ 30) ลักษณะการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเที่ยวข้ามภาคมากที่สุด (ร้อยละ 29) รองลงมาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียง (ร้อยละ 26) โดยส่วนใหญ่วางแผนท่องเที่ยวต่างจังหวัดในเดือนเมษายน (ร้อยละ 38) ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง (ร้อยละ 51) ร้อยละ 55 มีการพักค้างคืนสถานที่พักแรมที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ โรงแรม (ร้อยละ 38) ประชาชน ร้อยละ 41 คาดว่าปีนี้จะเดินทางท่องเที่ยวลดลงกว่าปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความกังวลต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนเท่ากับสายพันธุ์เดลต้า (ร้อยละ 64) โดยมีความกังวลใน ระดับปานกลาง ร้อยละ 38 ไม่เที่ยวสงกรานต์ หากมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 เพิ่มขึ้น

10

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้านการท่องเที่ยวในไตรมาส 1/2565¹⁶

10.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไตรมาส 1/2565

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 200 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการสำรวจพบว่า

เหตุผลในการเดินทางมาประเทศไทย

ท่องเที่ยว/พักผ่อน **110** คน
 ร่วมกิจกรรมทางกีฬา **34** คน
 เยี่ยมญาติ/ครอบครัว **32** คน

สถานที่พักแรมในการเดินทางท่องเที่ยว

รีสอร์ต **102** คน
 รีสอร์ตขนาดใหญ่ **68** คน รีสอร์ตขนาดเล็ก **34** คน
 โรงแรม **68** คน คอนโดมีเนียม **14** คน

จำนวนวันที่พักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน

ตะวันออกกลาง	พักเฉลี่ย 12 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 3,208 USD (109,083 บาท) เฉลี่ยวันละ 9,090.28 บาท
โอเชเนีย	พักเฉลี่ย 14 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 3,167 USD (107,667 บาท) เฉลี่ยวันละ 7,975.31 บาท
เอเชียใต้	พักเฉลี่ย 16 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 3,450 USD (117,300 บาท) เฉลี่ยวันละ 7,567.74 บาท
อเมริกา	พักเฉลี่ย 31 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 2,854 USD (97,023 บาท) เฉลี่ยวันละ 3,137.56 บาท
เอเชียตะวันออก	พักเฉลี่ย 16 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 1,515 USD (51,523 บาท) เฉลี่ยวันละ 3,136.19 บาท
ยุโรป	พักเฉลี่ย 30 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 2,570 USD (87,373 บาท) เฉลี่ยวันละ 2,891.87 บาท
รวม	พักเฉลี่ย 27 วัน	มีค่าใช้จ่ายต่อทริป 2,597 USD (88,285 บาท) เฉลี่ยวันละ 3,242.92 บาท

ลักษณะการท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจ

การท่องเที่ยว ธรรมชาติ	174 คน	การท่องเที่ยว ศิลปะ: วัฒนธรรม และศาสนา	148 คน
การท่องเที่ยว เชิงอาหาร	72 คน	การท่องเที่ยว ในชนบท	56 คน
การท่องเที่ยว ช้อปปิ้ง	38 คน	การท่องเที่ยว เพื่อสุขภาพ	38 คน
การท่องเที่ยว บนภูเขา	36 คน	การท่องเที่ยว ในเมือง	30 คน
การท่องเที่ยว เชิงกีฬา	26 คน	Eno-tourism (การท่องเที่ยวไวน์)	12 คน

ภาพที่ 15 พฤติกรรมการท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไตรมาส 1/2565

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี ส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวประเทศไทยมาก่อน โดยนิยมมาเที่ยวกับคนรักหรือครอบครัว ส่วนใหญ่ตั้งใจมาประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวหรือพักผ่อน ส่วนใหญ่นิยมพักที่รีสอร์ตมากกว่าโรงแรม โดยนิยมพักที่รีสอร์ตขนาดใหญ่มากกว่า รีสอร์ตขนาดเล็ก นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากตะวันออกกลางมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันมากที่สุด ประมาณวันละ 9,090 บาท/คน/วัน รองลงมา คือ โอเชเนีย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 7,975 บาท/คน/วัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มาจากยุโรปมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันน้อยที่สุด 2,891 บาท/คน/วัน ในภาพรวมไตรมาสนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,242 บาท/คน/วัน¹⁷ วันพักเฉลี่ย 27 วัน ซึ่งจำนวนวันพักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อทริปเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19 แต่เมื่อเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อวันกลับลดลงกว่าก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19

นอกจากนี้พบว่าลักษณะของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ รองลงมา คือ การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยววัฒนธรรมวิถี (ชนบท) ตามลำดับ

¹⁶ ข้อมูลจากการสำรจนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 200 ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 โดยการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์

¹⁷ เป็นค่าเฉลี่ยของจำนวนวันพักและค่าใช้จ่ายต่อคนต่อทริปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ในไตรมาส 1/2565 เท่านั้น (อัตราแลกเปลี่ยน 1 US\$ = 34 บาท)

10.2 ความพึงพอใจต่อการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไตรมาส 1/2565¹⁸

การสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Tourist Tax) **300 บาท/คน เป็นราคาที่สมเหตุสมผล** **162** คน

การตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 โดยวิธี RT-PCR เมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทย**เป็นเรื่องยุ่งยาก** **142** คน

การติดตั้ง Application ต่างๆ เพื่อติดตามขณะที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย**เป็นเรื่องยุ่งยาก** **110** คน

ขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศไทย**มีความยุ่งยาก** **102** คน

การซื้อกรมธรรม์ประกันสุขภาพและโรคโควิด - 19 ในวงเงินคุ้มครองไม่น้อยกว่า 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ **เป็นเรื่องยุ่งยาก** **52** คน

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ต่อการเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย **มาก**
(ค่าเฉลี่ย **7.2** จากคะแนนเต็ม 10)

ภาพที่ 16 ความคิดเห็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

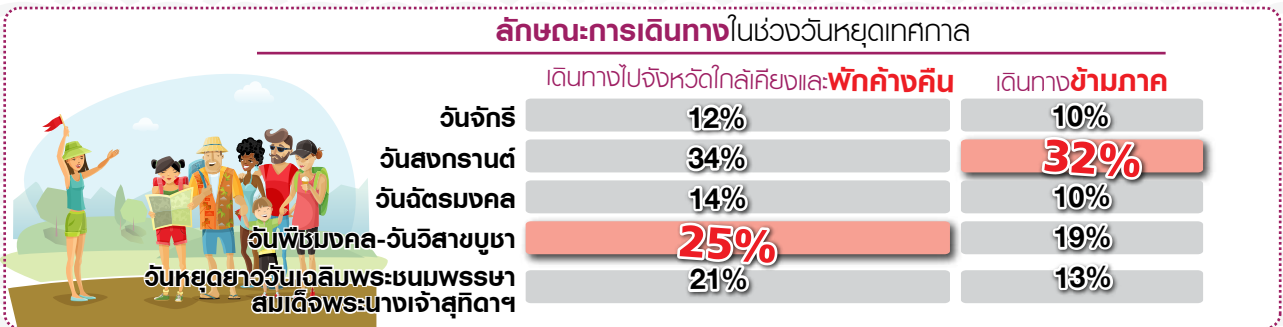
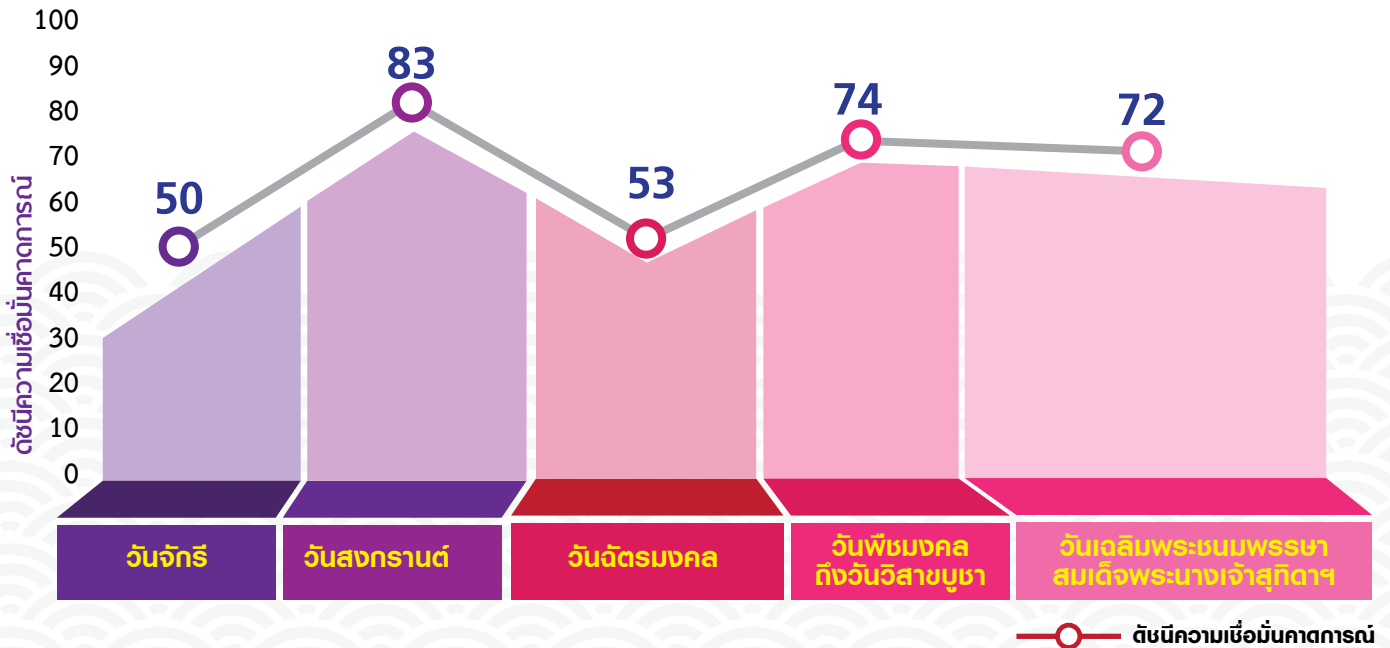
นักท่องเที่ยวต่างชาติ 142 คน มีความคิดเห็นว่าการตรวจหาเชื้อโรคโควิด-19 โดยวิธี RT-PCR เมื่อเดินทางมาถึงเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย 110 คน มีความคิดเห็นว่าการติดตั้ง Application ต่าง ๆ เพื่อติดตามขณะที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นเรื่องยุ่งยาก 102 คน มีความคิดเห็นว่ารบบหรือขั้นตอนการเดินทางเข้าประเทศไทย ไม่สะดวก เมื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Tourist Tax) 300 บาท/คน นักท่องเที่ยวต่างชาติ 162 คน เห็นว่าเป็นราคาที่สมเหตุสมผล ไตรมาสนี้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเที่ยวประเทศไทยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.2 จากคะแนนเต็ม 10)

11

การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาล ไตรมาส 2/2565

ไตรมาส 2/2565 มีช่วงวันหยุดหรือเทศกาล 5 ช่วง คือ วันจักรี หยุด 1 วัน (วันพุธที่ 6 เมษายน) เทศกาลสงกรานต์ หยุด 5 วัน (วันพุธที่ 13 - วันอาทิตย์ที่ 17 เมษายน) วันฉัตรมงคล หยุด 1 วัน (วันพุธที่ 4 พฤษภาคม) วันพืชมงคลถึงวันวิสาขบูชา หยุด 4 วัน (วันศุกร์ที่ 13 - วันจันทร์ที่ 16 พฤษภาคม) และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯฯ หยุด 3 วัน (วันศุกร์ที่ 3 - วันอาทิตย์ที่ 5 มิถุนายน)

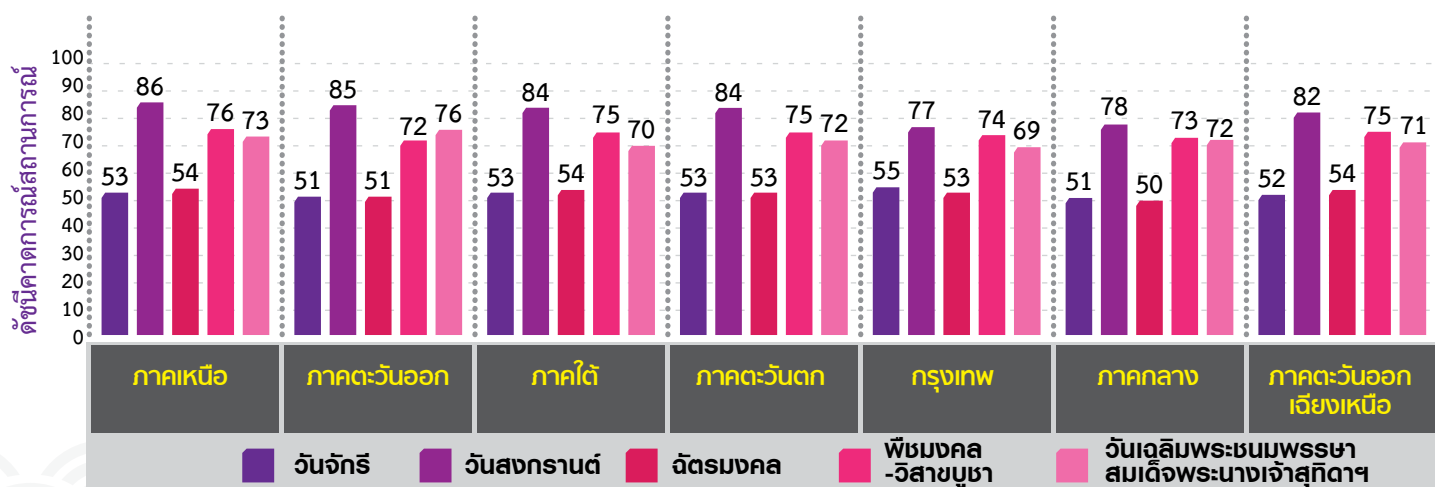
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย (ร้อยละ)

ภาพที่ 17 ดัชนีความเชื่อมั่นคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย และสัดส่วนของประชาชนที่มีแผนเดินทางไปต่างจังหวัดช่วงวันหยุดหรือเทศกาล ในไตรมาส 2/2565

ผู้ประกอบการคาดว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์จะดีที่สุด (83) รองลงมา คือ วันพืชมงคลถึงวันวิสาขบูชา (74) และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯฯ (72) ตามลำดับ

จะเห็นว่าประชาชนวางแผนเดินทางในช่วงเทศกาลสงกรานต์มากที่สุด โดยร้อยละ 32 วางแผนการเดินทางข้ามภาค ร้อยละ 34 วางแผนการเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียงและพักค้างคืน และอีกช่วงที่มีประชาชนเดินทางมาก คือ ช่วงวันหยุดยาว 4 วัน วันพืชมงคลถึงวันวิสาขบูชา โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 25 วางแผนการเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียงและพักค้างคืน

11.1 การคาดการณ์สถานการณ์การท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาลไตรมาส 2/2565 จำแนกตามภูมิภาค¹⁹

ภาพที่ 18 ดัชนีคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาลไตรมาส 2/2565 จำแนกตามภูมิภาค

จากการคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาลในไตรมาส 2/2565 ผู้ประกอบการคาดว่า

วันจักรี สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (50) โดยกรุงเทพมหานครสถานการณ์ท่องเที่ยวดีกว่าภูมิภาคอื่น (55) รองลงมาคือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ และภาคเหนือ (53) ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออก (51) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแย่กว่าภูมิภาคอื่น

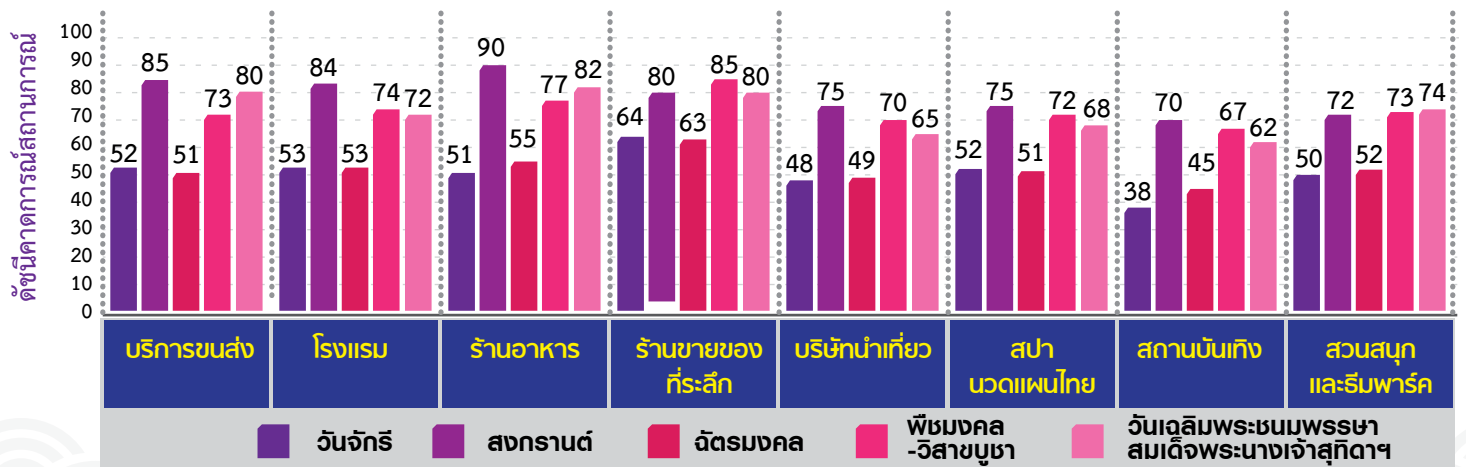
เทศกาลสงกรานต์ สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (83) โดยสถานการณ์ท่องเที่ยวในภาคเหนือดีกว่าในภูมิภาคอื่น (86) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (85) ภาคใต้ และภาคตะวันตก (84) ตามลำดับ ส่วนกรุงเทพมหานคร (77) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแย่กว่าในภูมิภาคอื่น

วันฉัตรมงคล สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (53) โดยสถานการณ์ท่องเที่ยวในภาคเหนือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ และภาคใต้ดีกว่าในภูมิภาคอื่น (54) ส่วนภาคกลาง (50) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแย่กว่าในภูมิภาคอื่น

วันพืชมงคล-วิสาขบูชา สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติเล็กน้อย (74) โดยสถานการณ์ท่องเที่ยวในภาคเหนือ ดีกว่าในภูมิภาคอื่น (76) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก-เฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ (75) ส่วนภาคตะวันออก (72) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแย่กว่าในภูมิภาคอื่น

วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ สถานการณ์ท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติเล็กน้อย (72) โดยสถานการณ์ท่องเที่ยวในภาคตะวันออกดีกว่าในภูมิภาคอื่น (76) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (73) ส่วนกรุงเทพมหานคร (69) มีสถานการณ์ท่องเที่ยวแย่กว่าในภูมิภาคอื่น

11.2 การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาล ไตรมาส 2/2565 จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ภาพที่ 19 ดัชนีคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาลไตรมาส 2/2565 จำแนกตามประเภทธุรกิจ

จากการคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวช่วงวันหยุดหรือเทศกาลในไตรมาส 2/2565 ผู้ประกอบการคาดว่า

วันจักรี ร้านขายของที่ระลึก (64) ผลประกอบการดีกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาคือ ธุรกิจที่พักแรม (53) ธุรกิจบริการขนส่งนักท่องเที่ยว ธุรกิจสปา/นวดแผนไทย (52) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (38) คาดว่าผลประกอบการแย่มากที่สุด

เทศกาลสงกรานต์ ธุรกิจร้านอาหาร (90) ผลประกอบการดีกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาคือ ธุรกิจบริการขนส่งนักท่องเที่ยว (85) ธุรกิจที่พักแรม (84) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (70) คาดว่าผลประกอบการแย่มากที่สุด

วันฉัตรมงคล ร้านขายของที่ระลึก (63) ผลประกอบการดีกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาคือ ธุรกิจร้านอาหาร (55) ธุรกิจที่พักแรม (53) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (45) คาดว่าผลประกอบการแย่มากที่สุด

วันพืชมงคล-วิสาขบูชา ร้านขายของที่ระลึก (85) ผลประกอบการดีกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาคือ ธุรกิจร้านอาหาร (77) ธุรกิจที่พักแรม (74) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (67) คาดว่าผลประกอบการแย่มากที่สุด

วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ ร้านร้านอาหาร (82) ผลประกอบการดีกว่าธุรกิจประเภทอื่น รองลงมาคือ ธุรกิจร้านอาหารและธุรกิจบริการขนส่งนักท่องเที่ยว (80) ตามลำดับ ส่วนธุรกิจสถานบันเทิง (62) คาดว่าผลประกอบการต่ำที่สุด

12

การคาดการณ์จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ตารางที่ 1 การคาดการณ์จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ไตรมาส	นักท่องเที่ยว 2562 (ล้านคน)	นักท่องเที่ยว 2563 (ล้านคน)	นักท่องเที่ยว 2564 (ล้านคน)	นักท่องเที่ยว 2565 ^P (ล้านคน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว 2562 (ล้านบาท)	รายได้จาก การท่องเที่ยว 2563 ^P (ล้านบาท)	รายได้จาก การท่องเที่ยว 2564 ^P (ล้านบาท)	รายได้จาก การท่องเที่ยว 2565 ^P (ล้านบาท)
1	10.79	6.69	20,172	420,000 ^P	518,999	332,013	NA	17,382 ^P
2	9.01	0	20,275		388,705	0	NA	
3	9.71	0	45,398		479,517	0	NA	
4	10.41	0.01	342,024		524,587	NA	NA	
รวม	39.92	6.70	427,869	5,600,000 ^P	1,911,808	NA	37,739.44 ^P	453,185 ^P

หมายเหตุ : p แทน ค่าคาดการณ์โดยผู้วิจัย โดยใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง

NA แทน ยังไม่มีรายงาน

- อัตราการเติบโตเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2563

- จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายใต้สมมติฐานประเทศไทยมีนโยบายการเดินทางเข้าประเทศโดยวิธี Test&go sandbox และ quarantine และสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ยืดเยื้อไปถึงครึ่งปีหลังของปี 2565 และประเทศจีนยังไม่มีความนโยบายเปิดประเทศในปีนี้

- รายได้จากนักท่องเที่ยว คำนวณจากรายได้เฉลี่ยที่ได้จากการสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติในไตรมาส 4/2564 คนละ 80,926 บาทต่อคนต่อทริป

ในไตรมาส 1/2565 มีการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติประมาณ 420,000 คน และคาดว่าทั้งปี 2565 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทยประมาณ 5,600,000 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งปีประมาณ 453,185 ล้านบาท

13

unsub

สถานการณ์การท่องเที่ยวในไตรมาสนี้ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปกติมากที่สุด แต่ดีกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาและแยกว่าไตรมาสที่ผ่านมาเล็กน้อย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการระบาดระลอกที่ 5 ของโรคโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนที่ระบาดในประเทศไทยในไตรมาสนี้ ส่งผลให้ประชาชนชะลอการเดินทางอีกครั้งหลัง จากการเดินทางภายในประเทศปรับตัวดีขึ้นในไตรมาส 4/2564 และปัจจัยจากการที่รัฐบาลประกาศชะลอการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงเทศกาลปีใหม่ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงมาก นอกจากนี้ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2565 เกิดสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ประเทศอเมริกาและยุโรปจึงมีมาตรการคว่ำบาตรรัสเซีย ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นเกือบร้อยละ 40 ทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ค่าพาหนะในการเดินทางเพิ่มขึ้น ส่งผลต่ออารมณ์ในการใช้จ่ายของประชาชน การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวภายในประเทศเกิดการชะลอตัวลงในช่วงปลายไตรมาส การคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาสหน้าผู้ประกอบการคาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวจะแยกว่าไตรมาสนี้เล็กน้อย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการผู้ประกอบการมีความกังวลต่อสงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ที่เกรงว่าจะยืดเยื้อ ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่นักท่องเที่ยวรัสเซียไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงิน และไม่สามารถเดินทางเข้า-ออก นอกประเทศได้ ซึ่งเป็นผลจากการคว่ำบาตรรัสเซียของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและอเมริกา ผู้ประกอบการคาดว่าไตรมาสหน้าต้นทุนในการเดินทางท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสนี้ และอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คาดว่าช่วงเทศกาลสงกรานต์จะมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนในระดับสูงสุด ส่งผลให้ประชาชนชะลอการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสริมในปลายไตรมาสหน้าคาดว่ากระแสบาตรของโรคโควิด-19 จะเบาบางลง ผู้ประกอบการคาดว่าภาครัฐจะประกาศผ่อนคลายมาตรการการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้าประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น และอนุญาตให้สถานบันเทิงเปิดบริการได้ปกติ ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมสามารถดำเนินการไปได้ใกล้เคียงภาวะปกติ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการคาดว่าสถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาสหน้าน่าจะแยกว่าไตรมาสนี้ไม่มากนัก

ไตรมาสนี้มีสถานประกอบการเปิดให้บริการร้อยละ 89 ของสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่ามาตรการการผ่อนคลายต่าง ๆ ของภาครัฐทำให้ประชาชนและผู้ประกอบการเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใกล้เคียงภาวะปกติแล้ว ถึงแม้จำนวนนักท่องเที่ยวยังเข้ามาไม่มากก็ตาม ไตรมาสนี้ยังไม่พบปัญหา การขาดแคลนแรงงานในภาคท่องเที่ยว มีแต่การลดพนักงานโดยธุรกิจสปา/นวดแผนไทย และบริษัทนำเที่ยว ลดจำนวนพนักงานมากที่สุด และคาดว่าในไตรมาสหน้าสถานบันเทิง ธุรกิจสปา/นวดแผนไทย และบริษัทนำเที่ยว จะลดพนักงานเพิ่มขึ้นอีกหากสถานการณ์ไม่ดีขึ้น ไตรมาสนี้ธุรกิจโรงแรม/ที่พัก เปิดทำการปกติร้อยละ 88 มีอัตราการเข้าพักในภาพรวมทั่วประเทศร้อยละ 30 โดยกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกมีอัตราการเข้าพักสูงสุด (ร้อยละ 34) รองลงมาเป็น ภาคตะวันตก (ร้อยละ 33) และภาคใต้ (ร้อยละ 30) ตามลำดับ ส่วนภาคเหนือมีอัตราการเข้าพักต่ำที่สุด (ร้อยละ 25) ทั้งนี้มีปัจจัยจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 40 ประกอบกับอุณหภูมิที่สูงขึ้นส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง และหันมาเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้พบว่าธุรกิจโรงแรม/ที่พัก ที่เปิดทำการ ร้อยละ 95 มีรายได้เข้ามาไม่ถึงครึ่งหนึ่งของช่วงก่อนเกิดโควิด-19 ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของช่วงที่ยังไม่เกิดโควิด-19 ความต้องการความช่วยเหลือของผู้ประกอบการในไตรมาสนี้ พบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 46 ต้องการให้ยกเลิกมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เหมือนกับประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป โดยอนุญาตให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามปกติเหมือนช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19 และผู้ประกอบการพึงพอใจทุกนโยบายของรัฐบาลในระดับน้อย ไตรมาสนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,242 บาท/คน/วัน วันพักเฉลี่ย 27 วัน ซึ่งจำนวนวันพักเพิ่มมากขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน กลับลดลงกว่าก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19

14

ข้อเสนอแนะ

14.1 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

นโยบายด้านสาธารณสุข

- 1) **ภาครัฐควรผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดให้หมด** (เว้นไว้แต่การสวมหน้ากากอนามัย) เช่น อนุญาตให้เปิดตลาดนัด สถานที่บันเทิง จัดคอนเสิร์ต การแสดงต่าง ๆ การจัดกิจกรรมที่ประชาชนสามารถรวมตัวจำนวนมากได้ เพื่อให้ประชาชนได้ประกอบอาชีพ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ปกติ เนื่องจากไตรมาสถัดไปในปีนี้มีแต่ปัจจัยเสี่ยงมากมายรออยู่ข้างหน้า (น้ำมันแพง ค่าไฟเพิ่ม สงครามเงินเฟ้อ หนี้ครัวเรือนสูง ส่งออกชะลอตัว ขาดวัตถุดิบในการผลิต ฯลฯ) การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจก็ยากลำบากอยู่แล้ว หากภาครัฐยังมีการควบคุมด้านสาธารณสุข จนกระทบกับการทำมาหากินของประชาชนอีก จะยิ่งส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อน การประกอบอาชีพยากลำบาก การเงินฝืดเคืองยิ่งขึ้น นอกจากนี้ พบว่าอัตราการเสียชีวิตจากเชื้อโอมิครอนต่ำมากเมื่อเทียบกับการระบาดจากเชื้อเดลต้า ในขณะที่จำนวนผู้ติดเชื้อโอมิครอนมากกว่าเดลต้าหลายเท่าตัว ดังนั้นภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องปากท้องประชาชนมากกว่ากลัวการระบาดของโรคโควิด-19 ที่กำลังจะกลายเป็นไข้ประจำถิ่น

นโยบายด้านการท่องเที่ยว

- 2) **เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวกับประเทศอื่น ๆ อย่างเร่งด่วน** โดยเฉพาะการผ่อนคลายมาตรการการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้าประเทศได้สะดวกกว่าประเทศอื่นที่เป็นคู่แข่งทางด้านการท่องเที่ยวของไทย เช่น อนุญาตให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ได้รับวัคซีนครบ 2 เข็มเดินทางเข้าประเทศได้โดยไม่ต้องตรวจการติดเชื้อโควิด-19 ไม่ต้องมีหลักฐานการทำประกัน ไม่ต้องมีหลักฐานการจองโรงแรม ไม่ต้องโหลดแอปพลิเคชันใด ๆ เป็นต้น
- 3) **วางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างเร่งด่วน** เราปฏิเสธไม่ได้ว่ารายได้หลักของประเทศในสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่สามารถฟื้นฟูประเทศได้เร็วที่สุด เรามีจุดแข็งด้านทรัพยากรและการบริการ แต่เรามีจุดอ่อนด้านนโยบายที่ล่าช้า ดังนั้น
 - ❖ **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการยังคงเป็นส่วนที่สำคัญ** ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานการบริการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการกำกับดูแลกลุ่มผู้ประกอบการที่ไม่ได้จดทะเบียนอย่างถูกต้อง
 - ❖ **จัดสรรงบประมาณเพื่อตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่สามารถสื่อสารได้หลายภาษา** เช่น ภาษาอังกฤษ เยอรมัน จีน รัสเซีย อินเดีย ในจังหวัดท่องเที่ยวหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกและแก้ปัญหาให้นักท่องเที่ยวได้ทันทีทั้งที่เป็น การสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ และมีการบอกต่อปากต่อปากซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลดีและน่าเชื่อถือที่สุด เป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขัน
 - ❖ **ตั้งหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการและจริยธรรมของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว** โดยเชิญตัวแทนสมาคมท่องเที่ยว สื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ททท. รวมทั้งตัวแทนจากภาครัฐ เช่น ตำรวจท่องเที่ยว มาร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา เพื่อให้มีส่วนในการลงโทษทางสังคม หรือลงโทษทางกฎหมายต่อไป
 - ❖ **สร้างเพจหรือช่องทางโซเชียลที่สามารถเผยแพร่เพื่อยกย่อง ชมเชย สถานประกอบการที่ทำความดี บริการดี มีความพิเศษ และการบริการที่ไม่ได้มาตรฐานและการไม่มีจริยธรรมของสถานประกอบการ** เพื่อเป็นการลงโทษและชมเชยสถานประกอบการ หรือคนที่ทำความดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 4) **ประกาศจุดยืนด้านนโยบายการท่องเที่ยวและนโยบายการเปิดประเทศที่ชัดเจน** หากมีสายพันธุ์ใหม่ ๆ แพร่ระบาดเกิดขึ้นอีกในอนาคต
- 5) **จัดสรรรายได้ร้อยละ 10 จากค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Tourist Tax) 300 บาท/คน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ผู้ประกอบการและแรงงานในภาคท่องเที่ยว** (เบิกจ่ายโดย สทท. ผ่านสำนักงบ ฯ หรือ ททท.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เงิน ดังนี้
 - ❖ **เสริมสภาพคล่องผู้ประกอบการในภาคท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบหรือเกิดความเสียหายเมื่อมีเหตุการณ์ไม่ปกติเกิดขึ้น** เช่น น้ำท่วม สึนามิ โรคระบาด ไฟไหม้ การวางระเบิด การก่อการร้าย เป็นต้น โดยปล่อยกู้ดอกเบี้ยต่ำ เงินพิเศษ

- ❖ **พัฒนาหรือช่วยเหลือแรงงานในภาคท่องเที่ยว** **ใช้อบรม/เสริมทักษะให้แก่แรงงาน** เยียวยาแรงงานที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเกิดความเสียหายเมื่อมีเหตุการณ์ไม่ปกติเกิดขึ้น เช่น น้ำท่วม สึนามิ โรคระบาด ไฟไหม้ การวางระเบิด การก่อการร้าย เป็นต้น
- ❖ **พัฒนาผู้ประกอบการในภาคท่องเที่ยว** เช่น ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อเพิ่มบทบาทและความเข้มแข็งของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การจัดประชุมต่าง ๆ การแลกเปลี่ยน การออกบูทแสดงสินค้าและบริการทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญด้านมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นฟันเฟืองสำคัญของเครื่องจักรเศรษฐกิจท่องเที่ยว เป็นผู้ผลิตสินค้าสินค้าและบริการ มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นภาครัฐควรให้ความสำคัญต่อผู้ประกอบการมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันระหว่างประเทศอีกด้วย

- 6) **เพิ่มความจริงจังในการควบคุมแรงงานผิดกฎหมาย** โดยเฉพาะแรงงานต่างชาติที่แอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายในรูปแบบของ คนขายทัวร์ หรือ หัวหน้าทัวร์
- 7) **หาตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติแทนตลาดจีน รัสเซีย ยูเครน** ที่คาดว่าจะยังไม่กลับมาท่องเที่ยวในปี 2565 นี้ เนื่องจากปัญหาทางด้านนโยบายภายในประเทศจีนที่ยังไม่ส่งเสริมให้ประชาชนเที่ยวนอกประเทศและผลกระทบจากสงครามรัสเซีย - ยูเครน ตลาดอินเดียเป็นประเทศที่น่าสนใจเนื่องจากมีประชากรจำนวนมากและมีเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วเป็นอันดับ 3 ของโลก²⁰ รองจากสหรัฐอเมริกาและจีน ขณะที่เศรษฐกิจยุโรปและรัสเซียจะทรุดตัวลงจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ถดถอยจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ตกต่ำและสงครามค่าเงินที่ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน เศรษฐกิจรัสเซียยังถูกซ้ำเติมจากการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจโดยชาติตะวันตกจากกรณีวิกฤตการณ์ยูเครน ทำให้เศรษฐกิจอินเดียขยับขึ้นมาครองความมั่งคั่งแทน และขึ้นมาครองลำดับที่ 3 ของโลกรองจากสหรัฐฯและจีน ประเทศไทยควรสร้างภาพลักษณ์และทำการตลาดกับกลุ่มลูกค้าอินเดียเพิ่มขึ้น นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ลาว กัมพูชา ก็ควรให้ความสำคัญเพราะเป็นกลุ่มที่เดินทางเข้าประเทศได้สะดวกและสามารถสร้างรายได้การใช้จ่ายตามแนวชายแดนได้เป็นจำนวนมากเช่นกัน
- 8) **ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงประเภทของการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีหลากหลาย** และสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละประเภทอยู่ในจังหวัดใด เดินทางไปถึงได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวและขยายฐานลูกค้าให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ด้วย

14.2 ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการ

- 9) **สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนจะสร้างความผันผวนของเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น** ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะมีความผันผวนมากยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการควรมีการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น เตรียมแก้ปัญหาเมื่อค่าไฟ ค่าแก๊ส ค่าน้ำมันสูงขึ้น การขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตที่มาจากยุโรป รัสเซีย ยูเครน
- 10) **ผู้ประกอบการที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวต่างชาติจะต้องมีการปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของนักท่องเที่ยว** โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวรัสเซีย ยูเครน และยุโรป ซึ่งเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้อาจจะถูกกระทบจากการคว่ำบาตรเนื่องจากสงคราม รวมทั้งสถานประกอบการที่มีลูกค้าหลักเป็นนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งนโยบายประเทศจีนยังไม่สนับสนุนให้ประชาชนเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ผู้ประกอบการควรมีการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ โดยหาตลาดอื่นมาทดแทนนักท่องเที่ยวกลุ่มเหล่านี้
- 11) **ผู้ประกอบการควรหาและพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ** เพื่อเป็นจุดขายของตนเองให้มากขึ้น เนื่องจากในไตรมาส 2 และ 3 เป็นช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว จะมีการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการควรมหากิจกรรมหรือบริการใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและอยากเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น ตัวอย่างสินค้าและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจมาก ได้แก่ สปาและสุขภาพ อาหารและผลไม้ไทย การท่องเที่ยววิถีชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องหลีกเลี่ยงการแข่งขันทางราคาระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง
- 12) **พัฒนามาตรฐานการให้บริการ** โดยเฉพาะการดูแลความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว และพัฒนาการรวมกลุ่มสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในธุรกิจหรือพื้นที่เดียวกันให้มากยิ่งขึ้น
- 13) **ให้ความสำคัญกับลูกค้าเก่า** นำเสนอโปรโมชั่นหรือส่วนลดพิเศษให้แก่ลูกค้าเก่า มอบ Gift voucher ให้แก่ลูกค้าเก่า ทั้งนี้เพื่อดึงดูดให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและเป็นการประชาสัมพันธ์โดยให้ลูกค้าบอกต่อปากต่อปาก
- 14) **ให้การสนับสนุนร่วมมือกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน** เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในจังหวัดของท่านได้มากขึ้น

ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยคำนวณจากผลการสำรวจตัวแทนผู้ประกอบการเอกชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเป็นการสำรวจรายไตรมาสและรายปี เพื่อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้วางแผนนโยบาย ในการสรุปผลสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยยังแยกได้ตามภูมิภาค และประเภทธุรกิจ

การคำนวณดัชนีกระทำโดยการถามคำถามผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุก ๆ ไตรมาส โดยใช้คำถามหลักตามแนวทางของ World Tourism Organization (UNWTO) ได้แก่

- ท่านประเมินผลการประกอบการในธุรกิจของท่านในไตรมาสนี้อย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีทั่ว ๆ ไป
- ท่านคาดว่าผลประกอบการในธุรกิจของท่านในไตรมาสหน้าจะเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีทั่ว ๆ ไป

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบได้จาก: ลดลงมาก (0), ลดลง (50), เหมือนเดิม (100), ดีขึ้น (150), หรือ ดีขึ้นมาก (200) จากนั้นจึงนำผลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยก็จะได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย

การแปลผล

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 0-50 ถือว่าผลประกอบการ**ลดลง**จากช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา**มากที่สุด**

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับต่ำกว่าปกติมากที่สุด**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 51-80 ถือว่าผลประกอบการ**ลดลง**จากช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา**มาก**

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับต่ำกว่าปกติมาก**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 80-99 ถือว่าผลประกอบการ**ลดลง**จากช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับต่ำกว่าปกติ**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 100 ถือว่าผลประกอบการ**ไม่แตกต่าง**จากช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับปกติ**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 101-150 ถือว่าผลประกอบการ**ดีกว่า**ช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับดีขึ้นกว่าระดับปกติ**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 151-180 ถือว่าผลประกอบการ**ดีกว่า**ช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา**มาก**

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับดีขึ้นกว่าระดับปกติมาก**

ค่าดัชนีความเชื่อมั่น 181-200 ถือว่าผลประกอบการ**ดีกว่า**ช่วงระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา**มากที่สุด**

ซึ่งสะท้อนสถานการณ์การท่องเที่ยว **ในระดับดีขึ้นกว่าระดับปกติมากที่สุด**

นอกจากนี้ยังมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์การท่องเที่ยว เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลอีกด้วย

สำหรับการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการในไตรมาสที่ 1 ปี 2565 นี้ ดำเนินการสำรวจในช่วงเดือน 20 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2565 มีตัวแทนผู้ประกอบการเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามทั้งหมด 740 ราย ส่วนการสำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนทั่วไปทั้งหมด 530 ราย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 200 ราย

TOURISM SITUATION AND FORECAST OF TOURISTS' BEHAVIOR AND CONFIDENCE INDEX OF THAILAND'S TOURISM INDUSTRY

ภาพปก

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน
Tourism Authority of Thailand

<https://thai.tourismthailand.org/Attraction/อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน>

THAILAND TOURISM CONFIDENCE INDEX

